

Konjunktur läget

December 2021

Konjunkturläget
December 2021

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under www.konj.se/statistik.

STRUKTUREN I KONJUNKURLÄGET

I den ordinarie löptexten redovisas ett antal *rutor* som normalt skiljer sig från löptexten, det kan vara en kortare beskrivning inom något område eller en mer teknisk beskrivning. Dessutom publiceras mer djuplodande analyser i så kallade *fördjupningar*. Löptexten kompletteras också av en *tabellbilaga* med mer detaljerade prognoser.

I högermarginalen redovisas *diagram* och ibland även så kallade *marginalrutor*. Marginalrutorna har ungefär samma funktion som rutor i löptexten och redovisas också sist i Konjunkturläget i en bilaga.

Alla fördjupningar redovisas också samlat på nätet, diagram i PowerPointformat finns också att ta del av. Dessutom kan siffror till alla diagram inklusive rubriker, underrubriker, källor och eventuella fotnoter laddas ner. Allt detta återfinns under www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget.

Förord

I Konjunkturläget december 2021 presenteras en prognos för den ekonomiska utvecklingen 2021–2023 i Sverige och i omvärlden. Därtill gör Konjunkturinstitutet ett scenario för utvecklingen 2024–2031, varav 2024–2026 beskrivs i rapporten. Prognosen och scenariot för hela perioden 2021–2031, samt mer detaljerade prognoser, finns att hämta i Konjunkturinstitutets prognosdatabas.

I ett särskilt avsnitt jämförs den nya prognosen med den prognos som presenterades i Konjunkturläget september 2021.

Arbetet med Konjunkturläget har letts av prognoschef Ylva Hedén Westerdahl. I beräkningarna har inkommande statistik beaktats till och med den 17 december 2021.

Stockholm 21 december 2021

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

Innehåll

Konjunkturläget december 2021.....	7
Prognosrevideringar 2021–2022.....	27

RUTOR

Hög inflation i USA	10
Lägre energiprisinflation trots höga energipriser.....	24

FÖRDJUPNING

Statens budget för 2022.....	29
------------------------------	----

TABELLBILAGA

Tabellbilaga.....	34
-------------------	----

BILAGA MARGINALRUTOR

Vad skiljer scenario från prognos?.....	52
Hur bedömer Konjunkturinstitutet vad som är ny finanspolitik.....	52

Konjunkturläget december 2021

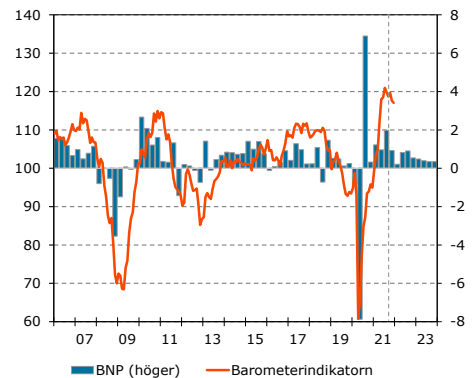
Den senaste tidens snabba uppgång i spridningen av coronaviruset och den nya virusvarianten omikron skapar stor osäkerhet om vart den svenska ekonomin är på väg i närtid. De föreskrifter som infördes i början december för att dämpa smittspridningen kommer sannolikt att skärpas, samtidigt som de självpåtagna sociala restriktionerna också stiger. Detta dämpar efterfrågan i framför allt de kontaktnära tjänstebranscherna och konjunkturförstärkningen i den svenska ekonomin bryts därmed tillfälligt det första kvartalet 2022. När smittvågen ebbar ut under våren börjar ekonomin växa snabbare igen och under den andra halvan av året inleds en period med mild högkonjunktur. Förstärkningen på arbetsmarknaden släpar dock efter. Det beror till stor del på att många arbetslösa har varit utan jobb en lång tid, eller tillhör andra grupper med svag ställning på arbetsmarknaden.

Den svenska ekonomin återhämtade sig snabbt det tredje kvartalet 2021, trots att bristen på insatsvaror och logistikproblem hämmade produktionen i delar av industrin. BNP ökade med 2 procent jämfört med det föregående kvartalet (se diagram 1), samtidigt som sysselsättningen ökade med 0,6 procent. Efterfrågan på de kontaktnära tjänster som fallit kraftigt på grund av pandemin steg snabbt under sommaren (se diagram 2) när minskad smittspridning och stigande vaccinationsgrad innebar att de formella pandemirestriktionerna gradvis fasades ut och att de självpåtagna restriktionerna minskade. Förtroendeindikatorerna i Konjunkturbarometern var högre eller betydligt högre än normalt i näringslivets alla delar det tredje kvartalet och optimismen har, trots osäkerheten om den nya virusvarianten omikrons egenskaper och spridning, fortsatt under årets sista månader (se diagram 3). Optimismen syns även i företagens anställningsplaner som har stigit till historiskt sett höga nivåer (se diagram 4). Den sammantagna bedömningen är att konjunkturen fortsätter att förstärkas det fjärde kvartalet 2021, om än inte alls lika snabbt som det tredje kvartalet.

Den senaste tidens snabbt ökande smittspridning ledde till att nya föreskrifter för att dämpa smittspridningen infördes i början av december. Den nya omikronvarianten av coronaviruset har skapat osäkerhet om hur pandemin utvecklas framöver. I nuläget är det oklart hur smittsam den nya varianten är, hur svår sjukdom den leder till och hur väl de nuvarande vaccinen skyddar. Prognosen baseras på antagandet att smittspridningen och belastningen på vården fortsätter att öka i närtid. Nya pandemirestriktioner väntas därför införas under andra halvan av december och/eller i början av 2022. Restriktionerna antas dock inte komma att skärpas så pass mycket att de når upp till nivå 3 enligt

Diagram 1 Barometerindikatorn och BNP

Index medelvärde=100, månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 2 Hushållens konsumtion av hotell- och restaurangtjänster

Index 2015=100, säsongsrensade månadsvärden

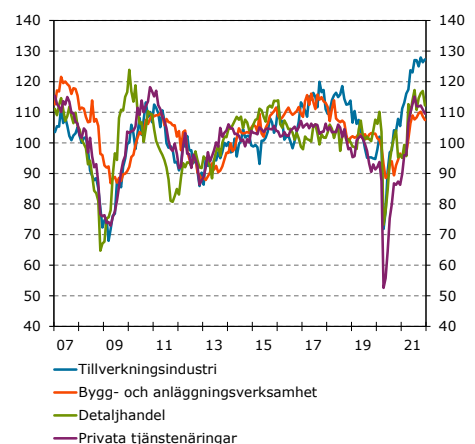

Anm. Indexet är en del i hushållens konsumtionsindikator.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 3 Konfidensindikatorer för näringslivet

Index, medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

regeringens åtgärdsplan.¹ Därefter fasas restriktionerna ut igen i takt med att smittspridningen och belastningen på vården faller tillbaka igen. Denna utveckling medför att även de självpåtagna sociala restriktionerna ökar ytterligare i närtid, vilket håller tillbaka framför allt resandet och konsumtionen av kontaktnära tjänster. Återhämtningen i den svenska ekonomin bryts därmed tillfälligt det första kvartalet 2022, varefter konjunkturförstärkningen kommer i gång igen. Prognosen innebär att en period med mild högkonjunktur inleds det andra halvåret 2022.

Antagandena om pandemin och dess konsekvenser är naturligtvis högst osäkra. Det finns en risk att smittspridningen och belastningen på vården stiger än mer och att såväl de formella som självpåtagna restriktionerna blir mer omfattande än vad som förutsätts i prognosen, vilket skulle dämpa efterfrågan ytterligare. En högre smittspridning skulle även kunna hämma produktionen via utbudsbegränsningar till följd omfattande sjukskrivningar och frånvaro på grund av vård av barn. Sammantaget skulle en sådan utveckling kunna leda till att det blir en temporär lågkonjunktur, även om den erfarenhet som finns av att hantera pandemin och olika restriktioner mildrar effekterna.

Prognosen vilar också på antagandena att de nuvarande globala logistikproblemen och bristen på vissa insatsvaror gradvis ebbar ut 2022. Även här är osäkerheten stor.

Dessutom förutsätts att det i prognosen inte uppstår någon omfattande brist på cement i Sverige. Även här finns stora oklarheter. Den av riksdagen antagna lagändringen som ger Cementa förlängt tillstånd att bryta kalk på Gotland har överklagats och det är möjligt att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver regeringens beslut om fortsatt kalkbrytning. Detta skulle kunna leda till att det uppstår en omfattande brist på cement i Sverige 2022. Konsekvenserna för byggbranschen kan i så fall bli mycket kännbara och tillsammans med spridningseffekterna till den övriga ekonomin kan det leda till stora bortfall i efterfrågan och produktion i Sverige.

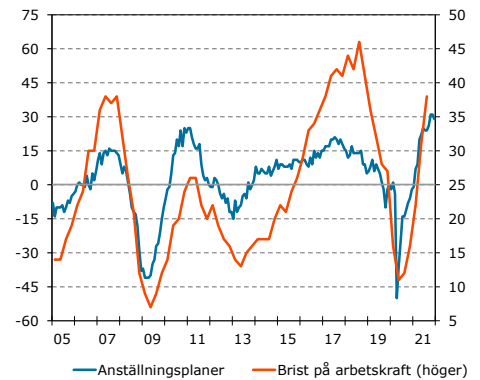
FORTSATT GLOBAL ÅTERHÄMTNING

Återhämtningen i den globala ekonomin fortsatte det tredje kvartalet, understödd av både penning- och finanspolitiska stimulanser och av lättnader i pandemirestriktioner i många länder. Bland Sveriges viktigaste handelspartners var tillväxten stark. Den snabba återhämtningen efter att ekonomierna åter har öppnats upp mattas nu av det fjärde kvartalet. Tecken på en avmattning är till exempel att konsumentförtroendet i Sveriges viktigaste handelspartners har dämpats något den senaste tiden. Konsumenterna är dock historiskt sett fortsatt optimistiska (diagram 5). Även företagen tycks vara optimistiska över framtiden (diagram 6).

¹ Se "Regeringens åtgärdsplan för införande av smittskyddsåtgärder" från den 7 december 2021, [regeringens-atgardsplan-for-inforande-av-smittskyddsatgarder-2.pdf](#).

Diagram 4 Anställningsplaner och brist på arbetskraft i näringslivet

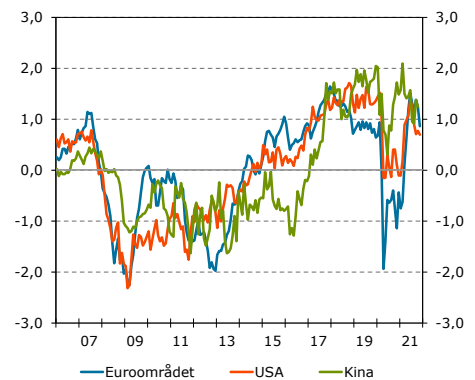
Nettotal, säsongsrensade månadsvärden respektive andel ja-svar, säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 5 Konsumentförtroende

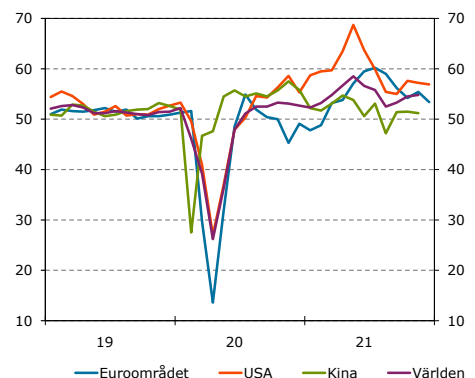
Standardiserade avvikelser från medelvärde, månadsvärden

Källor: Conference Board, Eurostat och Macrobond.

Diagram 6 Sammanvägt inköpscheffsindex i valda länder och regioner

Index, månadsvärden

Källa: IHS Markit.

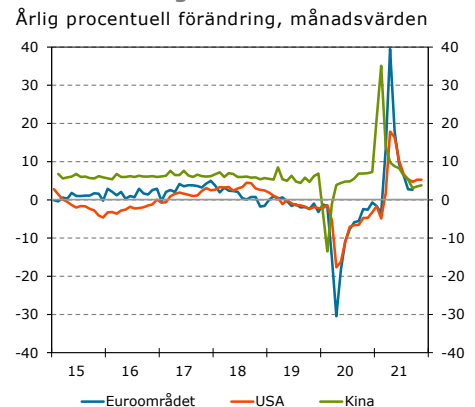
Bland annat Europa har drabbats hårt av den senaste tidens ökade smittspridning och pandemirestriktionerna har åter skärpts i flera länder. Detta påverkar den ekonomiska utvecklingen på kort sikt bland annat via en minskad tjänstekonsumtion. Vidare har utbudsproblematiken fortsatt i stora delar av världen. Problemen med flaskhalsar inom industrin är fortsatt stora efter den kraftiga efterfrågeökningen som har skett i samband med återöppnandet av många ekonomier (se diagram 7). Dessa problem antas dämpas under 2022 i takt med produktionskapacitet byggs ut, fler personer återvänder till arbetskraften och tillväxten i efterfrågan avtar. Trots att efterfrågan mattas av blir den globala BNP-tillväxten relativt hög de kommande åren. Hög efterfrågan i omvärlden leder till att den svenska exportmarknaden växer i god takt 2021 och 2022, för att sedan öka långsammare 2023 (se tabell 1).

Inflationen har stigit snabbt i många länder (se diagram 8). Det beror mycket på utbudsbegränsningar och hög efterfrågan när ekonomierna börjat öppnas upp. Det har lett till brist på olika varor och tjänster samt betydande prisuppgångar på energi, livsmedel, transporter och på vissa tjänster. Inflationen dämpas gradvis framöver, med start i början av 2022, i takt med att flaskhalsproblemen klingar av och bidragen från bland annat olje- och energipriser minskar.

AMERIKANSK BNP FORTSÄTTER VÄXA I EN GOD TAKT

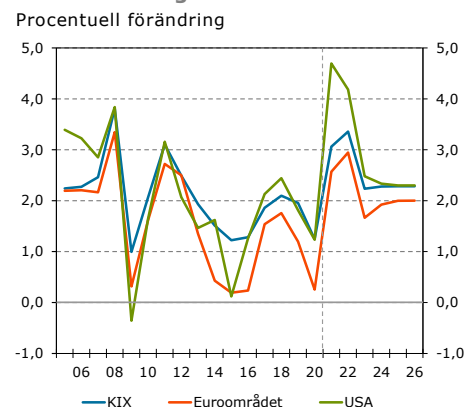
Efter en viss dämpning under hösten har smittspridningen i USA åter börjat att stiga men trots de höga smittotalen förväntas inga omfattande restriktioner införas. Efter en något svagare utveckling det tredje kvartalet ökar BNP snabbare i slutet av året och i början av 2022. Förtroendet bland hushåll och företag är fortsatt starkt (se diagram 5 och diagram 6), vilket skapar goda förutsättningar för BNP-tillväxten. Långa leveranstider och brist på komponenter gör att produktionen ändå hålls tillbaka i viss utsträckning. Flaskhalsarna inom industrin i kombination med den höga efterfrågan har tillsammans med kraftigt stigande energipriser gjort att inflationen i USA stigit snabbt under året (se rutan ”Hög inflation i USA.”). Inflationen förväntas nå sin högsta nivå i slutet av 2021. Priserna kommer inte att stiga lika snabbt 2022 och inflationen faller då tillbaka (se tabell 1). Den amerikanska centralbanken har lämnat styrräntan oförändrad men minskat takten i nettoköpen av tillgångar. Den första räntehöjningen antas ske i mitten av 2022 (se diagram 13).

Diagram 7 Industriproduktion i valda länder och regioner

Källa: National Bureau of Statistics of China.

Diagram 8 Konsumentpriser i valda länder och regioner

Anm. KIX-KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter och består av 32-länder som är viktiga för Sveriges handel med omvärlden. KPI för EU-länder och Norge avser harmoniserade KPI (HIKP). För Storbritannien avses CPIH, vilket innefattar kostnader för egna hem.

Källor: Bureau of Labor Statistics, Eurostat, OECD, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Hög inflation i USA

Inflationen i USA har stigit till höga nivåer under andra halvan av 2021. Det finns flera faktorer som bidragit till att inflationstakten har stigit snabbt. Den viktigaste faktorn bakom uppgången är de stigande energipriserna (se diagram 9). I början av pandemin föll efterfrågan kraftigt och priserna på energi föll snabbt. I samband med den lägre efterfrågan beslutade de oljeproducerande länderna² att minska sin produktion av råolja. Tack vare penning- och finanspolitiska åtgärder återhämtade sig efterfrågan snabbt. OPEC behöll trots det sina produktionsrestriktioner, vilket ledde till snabbt stigande energipriser. Denna snabba omställning har lett till att drivmedelspriserna i USA var ca 33 procent högre i november 2021 jämför med november 2020.

Även varupriserna har stigit mycket i USA, framför allt av pandemirelaterade orsaker. De finanspolitiska stimulanserna bestod bland annat av utbetalningar till medborgarna, vilket drev upp efterfrågan på varor då möjligheterna till annan konsumtion var begränsade. Samtidigt påverkade åtgärder för att minska smittspridning produktion och leverans av varor på ett sätt som skapat flaskhalsar i ekonomin. En varugrupp som påverkats särskilt mycket är begagnade bilar vars priser i november hade stigit med 31 procent jämfört med november 2020 (se diagram 9).

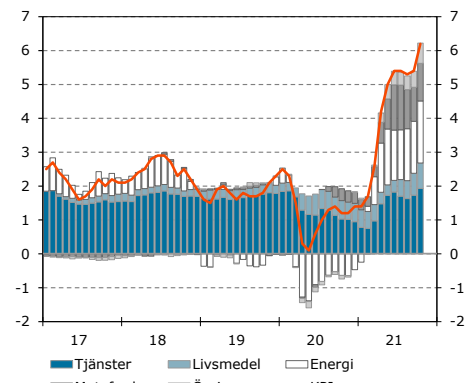
Även livsmedelspriserna har stigit i en snabbare takt. Pandemirelaterade orsaker som leveransproblem, personalbrist och hög efterfrågan är viktiga faktorer men även de höga energipriserna bidrar. Indirekta effekter från stigande energipriser har därmed lett till att ytterligare högre kostnader har förts över till konsumenterna. Även boendekomponenten i KPI har stigit till följd av såväl högre uppvärmningskostnader som elpriser.

Även lönerna har stigit snabbt 2021 (se diagram 10). Detta ska dock inte ses som ett svar på den höga inflationstakten utan beror snarare på svårigheter att hitta personal. Arbetskraftsdeltagandet har fallit, bland annat till följd av pandemin då äldre lämnade arbetskraften och att rädslan för att bli smittad eller smitta sina närstående gjorde att man stannade hemma. Därutöver lättades kraven för att er-hålla arbetslöshetsersättning, lättnader som dock har upphört under hösten. Effekterna från pandemin på arbetskraften och löneutvecklingen bör gradvis minska framöver. Det innebär att arbetskraftsdeltagandet stiger något vilket har en dämpande effekt på löneutvecklingen.

² De så kallade OPEC+ länderna, vilka består av Algeriet, Angola, Kongo, Ekvatorialguinea, Gabon, Irak, Kuwait, Nigeria, Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Azerbajdzjan, Bahrain, Brunei, Kazakstan, Malaysia, Mexiko, Oman, Ryssland, Sudan, Sydsudan.

Diagram 9 Bidrag till inflationen i USA

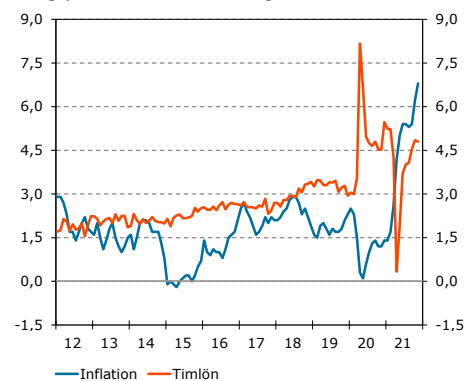
Årlig procentuell förändring respektive bidrag

Källor: Bureau of Economic Analysis och Macrobond.

Diagram 10 KPI och löner i USA

Årlig procentuell förändring

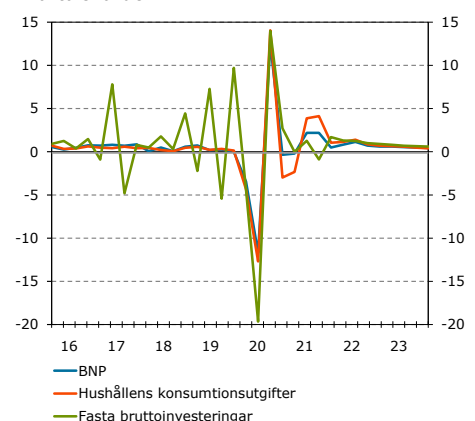

Anm. Inflation avser KPI-inflation. Timlön avser medeltimlön i privat sektor.

Källor: Bureau of Economic Analysis och Macrobond.

Diagram 11 BNP och efterfrågan i euroområdet

Procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

SNABB ÅTERHÄMTNING I EUROOMRÅDET

Återhämtningen i euroområdet har de senaste två kvartalen gått in i en intensiv fas, med en BNP-tillväxt på över 2 procent per kvartal. Det är dock fortsatt lågkonjunktur och BNP-nivån låg det tredje kvartalet strax under nivån det fjärde kvartalet 2019, det vill säga före pandemin bröt ut. En uppdämd efterfrågan från hushållen har lett till att hushållens konsumtion har varit den främsta drivkraften för återhämtningen. Ökad smittspridning och skärpta restriktioner innebär att återhämtningen tappat momentum det fjärde kvartalet. Vidare är flaskhalsproblematiken kvar och brist på material, utrustning och i viss utsträckning även arbetskraft håller tillbaka produktionen, främst i tillverkningsindustrin. Förlängda leveranstider, stora uppgångar i transportkostnader och högre energipriser håller också tillbaka den ekonomiska utvecklingen de kommande kvartalen. Stark ordergång, hög tillförsikt för såväl hushåll som företag samt en fortsatt förbättring på arbetsmarknaden talar dock för att återhämtningen kommer fortsätta, men i en långsammare takt (se diagram 11). Stigande energipriser och flaskhalsar har också eldat på inflationen som i november uppgick till 4,9 procent, den högsta inflationen sedan 1991. Energipriserna bidrog till hälften av inflationen (se diagram 12). Även den underliggande inflationen steg mycket, till 2,6 procent. ECB väntar sig dock att perioden med hög inflation är tillfällig och att den faller ner mot målet igen när situationen efter pandemin normaliseras. ECB antas därför vänta till början av 2025 med att höja styrräntan (diagram 13).

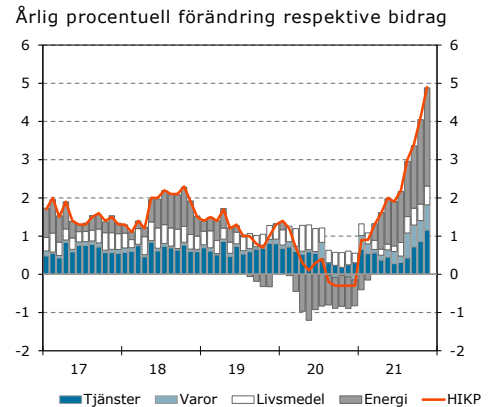
KINAS TILLVÄXT BROMSAR IN 2022

Den tidigare starka kinesiska återhämtningen drevs av stark export- och investeringstillväxt. Återhämtningen har bromsat in det andra halvåret 2021. Bland annat har bostadsinvesteringarna dämpats mot bakgrund av minskat förtroende i branschen då stora fastighetsbolag har ekonomiska problem, vilket väntas tynga ekonomin även framöver. Nya virusutbrott har föranlett nedstängningar i delar av landet och förtroendeindikatorer tyder på en fortsatt inbromsning i både tjänstesektorn och industrin. År 2022 bromsar Kinas tillväxt in och fortsätter att ligga kvar på den nya svagare utvecklingstakten åren därefter (tabell 1).

DEN GLOBALA KONJUNKTUREN NORMALISERAS 2023

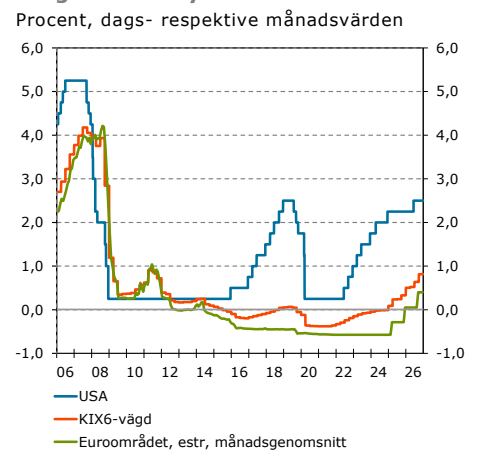
Världsekonomin är i en återhämtningsfas de närmaste åren men återgår under 2023 till ett konjunkturläge nära det normala. Tillväxten blir något lägre åren 2024–2026 då färre lediga resurser finns att tillgå (diagram 14). Även tillväxten i importefterfrågan, och därmed den svenska exportmarknaden, växer gradvis långsammare de närmaste åren (tabell 1). Pandemin avtar i styrka och antas inte nämnvärt påverka ekonomin 2024–2026. För att dämpa det inflationstryck som uppstår till följd av ett ökat resursutnyttjande kommer centralbankerna minska sina innehav av

Diagram 12 Bidrag till inflationen i Euroområdet

Källor: ECB och Macrobond.

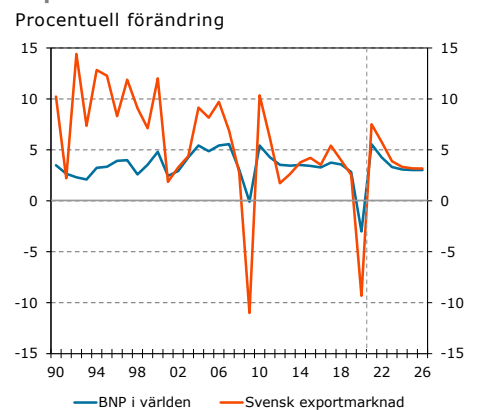
Diagram 13 Styrräntor

Anm. Styrräntan i USA avser den övre gränsen i Federal Reserves toleransintervall.

Källor: Bank of England, Bank of Japan, ECB, Federal Reserve, Norges Bank, Macrobond, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Diagram 14 BNP i världen och svensk exportmarknad

Källor: Macrobond och Konjunkturinstitutet.

obligationer och höja styrräntorna. Styrräntorna (KIX6-vägd) fortsätter att höjas gradvis 2024–2026 (diagram 13). Det finns en risk att inflationen fortsätter att vara hög. I så fall behöver centralbankerna höja styrräntorna snabbare, vilket skulle ha en dämpande effekt på BNP-tillväxten.

Tabell 1 BNP och konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Svensk exportmarknad ¹	7,5	5,8	3,9	3,3	3,2	3,2
BNP²						
Världen	5,6	4,3	3,3	3,1	3,0	3,0
KIX-vägd ³	5,1	4,2	2,7	2,1	2,0	2,0
Euroområdet	5,2	4,3	2,5	1,6	1,4	1,4
USA	5,6	4,0	2,2	1,8	1,7	1,7
Kina	8,0	5,1	5,3	5,2	5,1	5,0
Sverige	4,8	3,4	2,1	1,4	1,4	1,8
KPI⁴						
KIX-vägd ³	3,1	3,4	2,2	2,3	2,3	2,3
Euroområdet	2,6	2,9	1,7	1,9	2,0	2,0
USA	4,7	4,2	2,5	2,3	2,3	2,3
Kina	0,9	1,8	2,3	3,0	3,0	3,0
Sverige	2,4	2,8	1,4	2,0	2,0	2,0

¹ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som är Sveriges viktigaste handelspartners. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport. ² BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners. ⁴ Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat. Sveriges siffra avser KPIF.

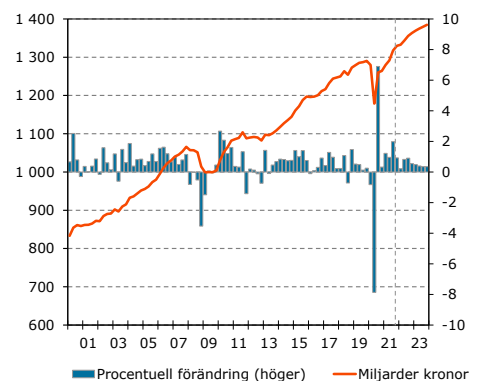
Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

STARK UTLÄNSK EFTERFRÅGAN MEN FLASKHALSPROBLEM HÄMMAR SVENSK EXPORT

Tack vare en hög global och inhemsk efterfrågan fortsätter den svenska ekonomin att återhämta sig och BNP ökade med 2,0 procent det tredje kvartalet 2021 (se diagram 15). Offentliga myndigheters konsumtion och investeringar utvecklades svagt, men övrig inhemsk efterfrågan steg snabbt. Efterfrågeutsikterna är goda, men leveransproblem, brist på personal och ändrade konsumtionsmönster bidrar till obalanser där företag på olika håll i ekonomin har svårt att producera i en tillräckligt hög takt för att möta efterfrågan. Bristen på insatsvaror och logistikproblem begränsar produktionen inom delar av industrin. Men även i tjänstebanscher har det börjat uppstå flaskhalsproblem, till exempel vad gäller personal. Bedömningen är att

Diagram 15 BNP

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

utbudsproblemen gradvis bedarrar och produktionen i näringslivet tar fart igen från och med det andra kvartalet 2022.

Trots en stark omvärldsefterfrågan sjönk varuexporten det tredje kvartalet 2021. Det var det andra kvartalet i rad med fallande varuexport. Sannolikt var det i hög utsträckning flaskhals- och leveransproblem som låg bakom den svaga utvecklingen, framför allt inom motorfordonsindustrin. Däremot utvecklades tjänsteexporten starkt. Uppgången var relativt bred, och inte minst de utländska hushållens konsumtion i Sverige ökade snabbt.

Efterfrågeutsikterna för den svenska exportindustrin är goda och marknaden för svensk export väntas öka med knappt 6 procent 2022. Exportorderingsgången ökar dock inte lika snabbt som tidigare (se diagram 16) och det finns tecken på att det delvis beror på att många företag har leveransproblem och i vissa fall till och med tvingas tacka nej till nya ordrar. Bedömningen är att komponentbrist dämpar varuexporten något de närmaste kvartalen, samtidigt som en stark oktobersiffra enligt utrikeshandelsstatistiken tyder på att den värsta perioden är över och att varuexporten stiger igen från och med det fjärde kvartalet 2021. År 2023 växlar marknadstillväxten ner till knappt 4 procent och varuexporten stiger gradvis lite långsammare under loppet av 2023. Den ökade smittspridningen leder till färre utländska besökare i Sverige i början av 2022 och därmed till en svag tjänsteexport.³ Tjänsteexporten tar dock fart när resandet kommer i gång igen från det andra kvartalet 2022. Även exporten av IKT-tjänster utvecklas starkt och sammantaget växer tjänsteexporten snabbt 2022 och 2023.

HÖGA INVESTERINGAR INOM INDUSTRIEN 2023

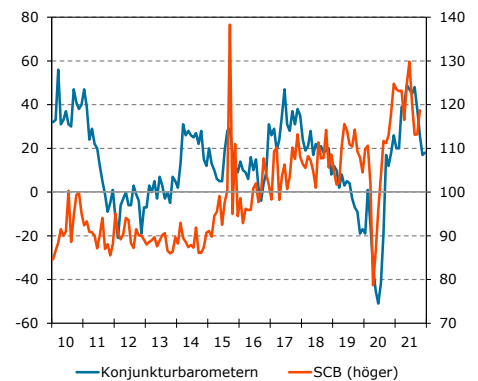
Till följd av en stark utveckling i näringslivet har investeringarna växt relativt snabbt under 2021 och under det tredje kvartalet var nivån på investeringarna drygt 5 procent högre än före pandemin (se diagram 17). Investeringsnivån förblir hög under prognosperioden men kvartalstillväxttakten kommer att vara något lägre än det historiska genomsnittet.

Tjänstesektorn drabbades hårt av pandemin och investeringarna föll snabbt. Fallet har tagits igen 2021 och framöver blir tillväxttalen mer dämpade. Inom industrin vittnar företagen om ett högt efterfrågeläge, men de leveransproblem företagen just nu möter håller även fortsättningsvis tillbaka investeringarna något. De kommande åren kommer investeringstillväxten inom industrin bli stark utifrån ett historiskt perspektiv, till följd av stora investeringar som bland annat beror på strukturella anpassningar hos företagen med anledning av den förda klimatpolitiken i Sverige och omvärlden.

³ En minskning av utländska hushålls konsumtion i Sverige påverkar inte posten hushållens konsumtion i nationalräkenskaperna, men sänker svensk BNP eftersom det registreras som en minskning av tjänsteexporten.

Diagram 16 Exportorderingsgång i tillverkningsindustrin

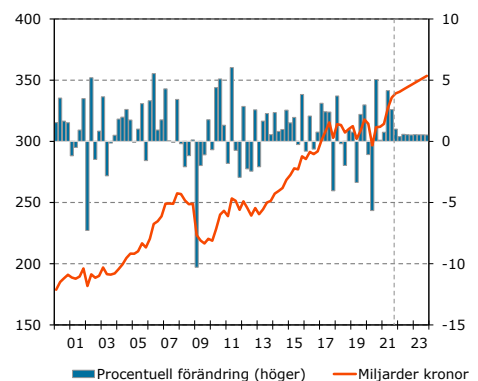
Nettotala respektive index 2005=100, fasta priser, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 17 Fasta bruttoinvesteringar

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Antalet påbörjade lägenheter ökade snabbt det första halvåret 2021. Stigande bostadspriser indikerar att efterfrågan är hög och därför fortsätter nybyggnationen att utvecklas starkt, om än inte lika starkt som de senaste kvartalen. Sammantaget påbörjas drygt 60 000 bostäder 2021. De kommande två åren blir antalet påbörjade lägenheter något lägre (se diagram 18).

I offentlig sektor drivs investeringstillväxten 2022 av statliga satsningar på infrastruktur och framför allt försvarsmateriel. Under pandemins första två år har investeringar i kommunsektorn skjutits på framtiden och investeringsbehovet i VA-system, sjukhus och vårdcentraler är stort. Detta gör att investeringar i kommunsektorn kommer att bidra i större utsträckning till investeringstillväxten 2022 och 2023.

Tabell 2 Försörjningsbalans för Sverige

Procentuell förändring, fasta priser

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Hushållens konsumtionsutgifter	5,2	3,9	2,8	1,7	1,6	2,4
Offentliga konsumtionsutgifter	3,4	0,8	0,2	0,8	0,7	1,1
Fasta bruttoinvesteringar	6,9	4,3	1,9	2,0	1,7	2,3
Slutlig inhemsk efterfrågan	5,2	3,1	1,8	1,5	1,4	2,1
Lagerinvesteringar ¹	0,3	0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0
Total inhemsk efterfrågan	5,5	3,5	1,6	1,5	1,4	2,0
Export	6,9	4,1	4,5	2,9	2,5	3,3
Total efterfrågan	5,9	3,7	2,5	2,0	1,8	2,5
Import	8,5	4,5	4,0	3,3	2,9	3,6
Nettoexport ¹	-0,3	0,0	0,4	-0,1	-0,1	0,0
BNP	4,9	3,3	2,0	1,4	1,3	1,9
BNP, kalenderkorrigerad	4,8	3,4	2,1	1,4	1,4	1,8
BNP per invånare	4,4	2,9	1,5	0,9	0,9	1,5
Bytesbalans ²	5,7	5,2	5,2	4,9	4,5	4,1

¹ Procent av BNP föregående år. ² Procent av BNP, löpande priser.

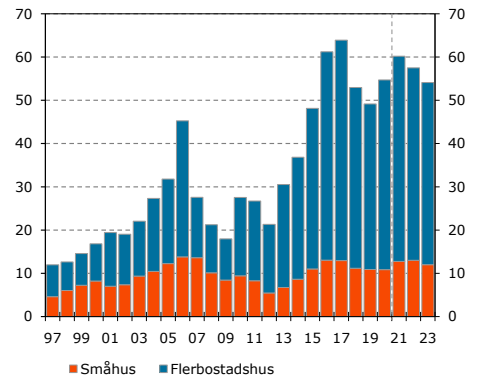
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

SVAGARE OFFENTLIG KONSUMTIONSTILLVÄXT EFTER ETT STARKT 2021

Den offentliga konsumtionen ökade med 0,2 procent det tredje kvartalet jämfört med föregående kvartal, vilket var en dämpning efter fyra kvartal av mycket stark utveckling (se diagram 19). Sedan fallet det andra kvartalet 2020 har konsumtionen inom både regionerna och staten ökat snabbt. I regionerna steg vårdvolymer snabbt efter neddragningarna under början av pandemin och den icke-covid-relaterade vården började successivt återhämta sig. Samtidigt har vården av svårt covidsjuka fortsatt att kräva stora resurser. Under 2021 genomfördes

Diagram 18 Påbörjade lägenheter

Tusental

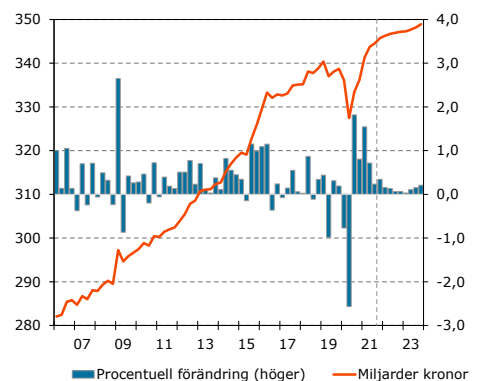

Anm. Bostäder i såväl flerbostadshus som småhus definieras som lägenheter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 19 Offentlig konsumtion

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

massvaccineringen mot covid-19 vilket höjde regionernas konsumtion ytterligare. Även inom staten ökade utgifterna snabbt, till följd av högre kostnader för bland annat arbetsmarknadspolitiska program, folkhälsa, samt universitet och högskolor, vilka alla direkt kan kopplas till covid-pandemin eller dess ekonomiska konsekvenser. Utöver det har medel tillförts polisen, rättsväsendet och försvaret, vilket också bidragit till den starka utvecklingen. Kommunernas konsumtion ökade dock långsammare under denna period. Tidigare påbörjade besparingar har hållit tillbaka sysselsättningen samtidigt som antalet brukare inom äldreomsorgen minskat påtagligt.

Den svagare konsumtionsutvecklingen inom staten och regionerna, som blev tydlig under tredje kvartalet 2021, består under resten av prognosperioden. Det beror dels på att statliga pandemirelaterade utgifter minskar från höga nivåer, dels på att antalet vaccinationer mot covid-19 mest sannolikt blir färre 2022. Regionernas arbete med att beta av den så kallade vårdskulden bidrar visserligen till en högre konsumtion, men arbetet hämmas av ett redan ansträngt resursläge inom vården i kombination med en viss ökad covid-relaterad vårdbelastning under vintern. Inom kommunerna finns däremot ett starkt demografiskt tryck på framför allt äldreomsorgen, men också på grundskolan och gymnasieskolan. Sysselsättningen började öka svagt inom kommunerna redan under 2021 och väntas stiga i snabbare takt framöver, inte minst inom äldreomsorgen. Trots stigande kommunal konsumtion ökar den offentliga konsumtionen jämförelsevis svagt både 2022 och 2023.

STARKA OFFENTLIGA FINANSER TROTS OMFATTANDE BUDGET FÖR 2022

De offentliga primära utgifterna faller som andel av BNP från de kraftigt förhöjda nivåerna under 2020 och 2021 (se diagram 20). Detta beror på att många av de transfereringar till hushåll och företag som tillkom under pandemin var tillfälliga och faller ur. Som andel av BNP faller transfereringarna med 2,5 procent mellan 2020 och 2022. Den offentliga konsumtionen faller också med motsvarande 1 procent av BNP mellan dessa år när de stora tillfälliga pandemirelaterade utgiftsposterna fasas ut (se diagram 21).⁴

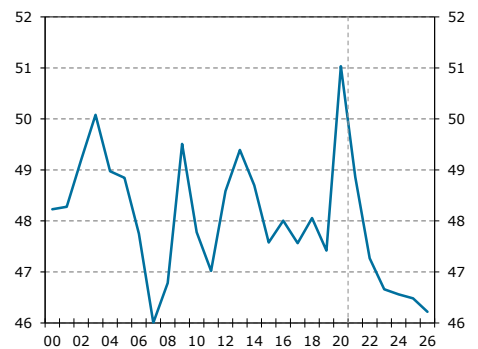
Åtgärderna i den budget som beslutats av riksdagen skiljer sig inte nämnvärt i omslutning från regeringens budgetproposition för 2022. Skillnaden mellan de olika åtgärdernas realekonomiska fördelning är också relativt begränsad sett till åtgärdernas sammanlagda budgeteffekter⁵ (se fördjupningen ”Statens budget för

⁴ De aviserade åtgärderna (såsom slopat karensavdrag och slopat krav om läkarintyg) som presenterades av regeringen vid presskonferensen den 7 december 2021 har beaktats i prognosen.

⁵ Skillnaden mellan regeringens budgetproposition och den av riksdagen beslutade statens budget är främst att den senare har utgiftsökningar som är ca 5 miljarder kronor lägre (främst lägre transfereringar till hushåll och företag) och skattesänkningar som är ca 5 miljarder kronor större (främst hushållens inkomstskatter och energiskatten på bensin och diesel).

Diagram 20 Offentlig sektors primära utgifter

Procent av BNP

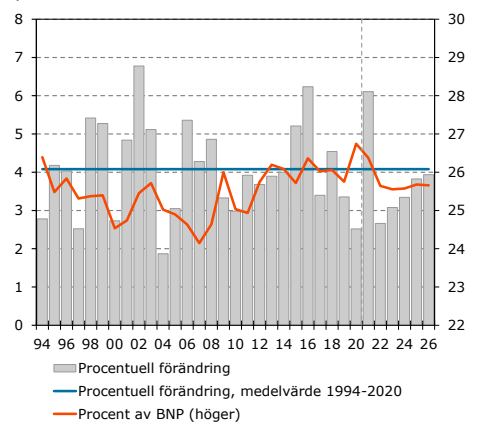

Anm. Primära utgifter är offentliga utgifter exklusive kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 21 Offentliga konsumtionsutgifter

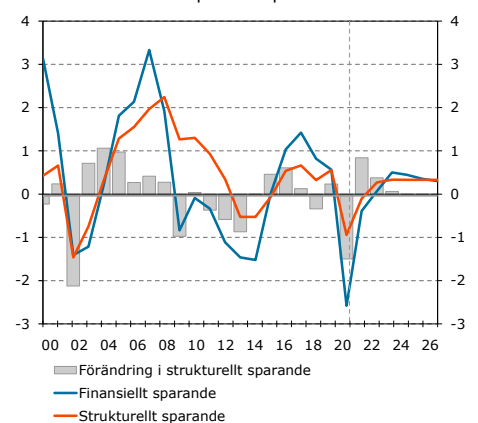
Procentuell förändring, löpande priser respektive procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 22 Finansiellt och strukturellt sparande i offentlig sektor

Procent av BNP respektive potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

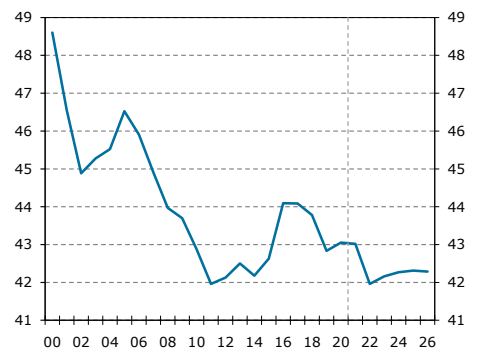
2022”). Det finansiella sparandet stärks med ca 25 miljarder kronor eller 0,5 procent av BNP 2022, efter en förstärkning av sparandet på drygt 2 procent av BNP 2021 (se diagram 22). Den jämförelsevis goda utvecklingen av de offentliga finanserna under pandemin kan förklaras av gynnsamma förhållanden i ekonomin då viktiga skattebaser växer ovanligt starkt, vilket delvis är en följd av att den expansiva finanspolitiken hållit ekonomin under armarna. Skattekvoten, det vill säga skatter och avgifter som andel av BNP, har hållits uppe och faller först 2022 (se diagram 23), dels till följd av de skattesänkningar som beslutats för de kommande åren, dels då bruttoinvesteringar och nettoexport, som generellt beskattas lägre än andra delar av BNP, då ökar som andel av BNP.

I konjunkturjusterade termer stärks det strukturella sparandet något 2022 till 0,3 procent av potentiell BNP (se diagram 22). Det motsvarar det finansiella sparande som krävs för att vara i linje med överskottsmalet, som är fastställt till en tredjedels procent av BNP i genomsnitt över konjunkturcykeln. Finanspolitiken antas från och med 2023 föras så att det strukturella sparandet är en tredjedels procent av potentiell BNP.

Budgetutrymmet för 2023 uppgår till ca 30 miljarder kronor,⁶ varav ca 10 miljarder kronor bedöms användas till kostnader som upprätthåller personaltätheten i offentligt finansierade verksamheter och ca 20 miljarder beräkningstekniskt antas användas för att förstärka hushållens disponibla inkomster.⁷

Diagram 23 Skatter och avgifter

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

⁶ Det finns aviserade åtgärder för 2023 på ca 12 miljarder kronor. Dessa är inte beaktade i Konjunkturinstitutets beräkningar men finns redovisade i tabell A32 i tabellbilagan. Dessa aviserade åtgärder ingår i beslutet om de preliminära utgiftsramarna och inkomster för statens budget och beaktas i regeringen prognoser.

⁷ En beskrivning av dessa begrepp och antaganden finns på www.konj.se/var-verksamhet/sa-gor-vi-prognoser/antaganden-gallande-offentliga-finanser.

Tabell 3 Offentliga sektorns finanser

Miljardier kronor respektive procent av BNP, löpande priser

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster¹	2 620	2 703	2 806	2 900	3 006	3 129
Procent av BNP	48,9	47,7	47,9	47,9	48,1	48,1
Utgifter²	2 641	2 699	2 755	2 844	2 942	3 051
Procent av BNP	49,2	47,7	47,0	47,0	47,0	46,9
Överföring till hushållen³	0	0	21	29	41	58
Finansiellt sparande	-21	4	29	27	22	20
Procent av BNP	-0,4	0,1	0,5	0,4	0,4	0,3
Strukturellt sparande	-6	15	19	20	21	21
Procent av potentiell BNP	-0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Maastrichtskuld	1 921	1 837	1 718	1 730	1 758	1 801
Procent av BNP	35,8	32,4	29,3	28,6	28,1	27,7

¹ Exklusive EU-skatter. Prognoserna för skatter och avgifter baseras på 2022 års regelverk. ² Prognoserna för transfereringar baseras på 2022 års regelverk. ³ Avser det belopp som behöver överföras till hushållen för att uppnå Konjunkturinstitutets bana för det strukturella sparandet. Ett positivt tal innebär ett utrymme att föra över medel från offentlig sektor till hushållen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

NYA RESTRIKTIONER STÖR KÖPSUGNA HUSHÅLL

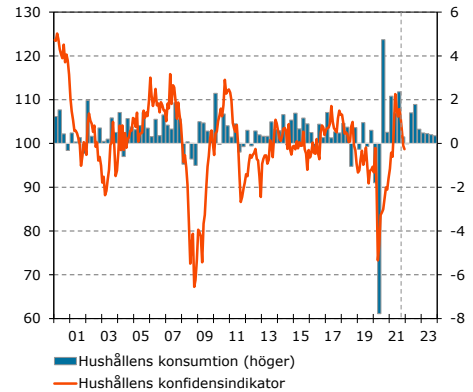
Lättade restriktioner och minskad självpåtagen social distansering lyfte hushållens konsumtion av kontaktnära tjänster och bidrog till att hushållens konsumtion ökade med 2,4 procent det tredje kvartalet (se diagram 24). Den ökade smittspridningen och oron för den nya virusvarianten, omikron, innebär dock att konsumtionen av kontaktnära tjänster åter dämpas mot slutet av 2021 och inledningen av 2022. Ett minskat resande (se diagram 25) medför en påtaglig minskning av hushållens konsumtion, men mycket av denna konsumtion sker utomlands och påverkar därmed inte efterfrågan och produktion i Sverige.⁸ Hushållens konfidensindikator visar att hushållen har blivit mindre optimistiska på sistone (se diagram 24) och bland annat inställningen till kapitalvaruinköp har fallit tillbaka ytterligare. Den svagare tjänstekonsumtionen väntas inte fullt ut kompenseras av en större varukonsumtion och hushållens totala konsumtion utvecklas svagt till och med det första kvartalet 2022.

De reala disponibelinkomsterna stiger en hel del 2021 och den ökade försiktigheten hos hushållen bidrar till att hushållens sparande 2021 i stort sett ligger kvar på 2020 års rekordhöga nivå (se diagram 26). År 2022 växlar tillväxten i de reala disponibelinkomsterna ner när inkomsterna från aktieutdelningar växer betydligt långsammare än 2021. Samtidigt fortsätter situationen

⁸ En minskning av hushållens konsumtion utomlands påverkar inte svensk BNP eftersom den motsvaras av en minskning av tjänsteimporten i nationalräkenskaper.

Diagram 24 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 25 Transaktionsomsättning inom resebranschen

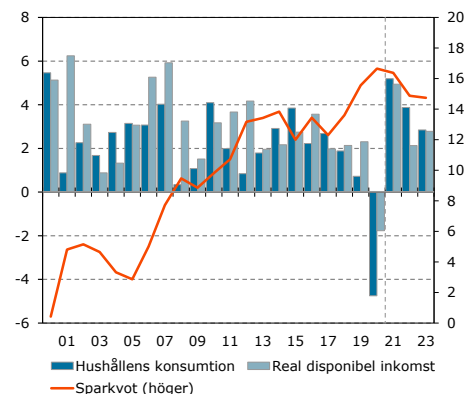
Procentuell förändring 2021 jämfört med motsvarande dag 2019, 7 dagars glidande medelvärde

Källor: Swedbank och Macrobond.

Diagram 26 Hushållens konsumtion, real disponibel inkomst och sparkvot

Procentuell förändring respektive procent av disponibel inkomst plus kollektivt sparande

Anm. Sparkvoten definieras som hushållens totala sparande inkl. sparande i premie- och tjänstepension, som andel av hushållens disponibla inkomst plus sparande i premie- och tjänstepension.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

på arbetsmarknaden att förbättras och lönesumman utvecklas i en ganska god takt.

Den nya smittovågen sätter ännu en gång käppar i hjulen för hushållen och det finns ett stort uppdämt behov av att exempelvis resa och delta i kulturella evenemang. Med ett högt sparande i ryggen ökar hushållen konsumtionen av framför allt kontaktnära tjänster snabbare igen från det andra kvartalet 2022. Vid det laget antas smittspridningen ha bedarrat och den sociala distanseringen blivit mindre omfattande. År 2023 har rekylerna i konsumtionen av hushållsnära tjänster ebbat ut och tillväxten i hushållens totala konsumtion faller till strax under 3 procent (se tabell 2). De reala disponibelinkomsterna ökar nästan lika snabbt som konsumtionen och även om toppen nåddes 2020 ligger hushållens sparkvot kvar på en historiskt sett hög nivå (se diagram 26).

FLASKHALSPROBLEM OCH ÖKAD ORO KRING COVID-19 SÄNKEN FÖR PRODUKTIONEN UNDER VINTERN

Efter sommaren har läget varit fortsatt starkt i näringslivet. Företagen har mött en stark efterfrågan och konfidensindikatorerna är på höga nivåer (se diagram 27). De senaste kvartalen har främst industrin drabbats av flaskhalsproblem⁹ och produktionen har inte fullt ut kunnat matcha den starka efterfrågan. Flaskhalsproblemen kommer att fortsätta hämma produktionen under slutet av 2021 och början av 2022. Även den ökande smittspridningen och oron kring nya mutationer av covid-19 håller tillbaka produktionen i de kontaktnära branscherna under samma period.

Produktionen i industrin var under det tredje kvartalet 2021 på en historiskt sett hög nivå. Industriföretagen är i Konjunkturbarometern över lag väldigt positiva. Bland annat är frågan om produktionsplanerna klart över sitt historiska medelvärde. Samtidigt har brist på material och utrustning blivit det främsta hindret för ökad produktion i industrin (se diagram 28).¹⁰ Öknings-takten för industriproduktionen dämpas i närtid då flaskhalsproblemen fortsätter att påverka produktionen negativt samtidigt som kapacitetsutnyttjandet är ansträngt i flera av de branscher som är mindre drabbade av flaskhalsproblemen.

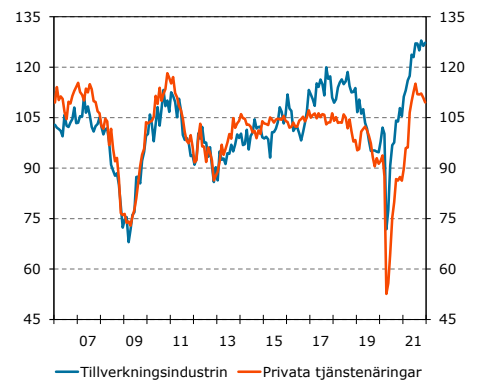
Utvecklingen i tjänstesektorn har varit tudelad under pandemin. Generellt sett har de kontaktnära tjänstebranscherna haft problem, medan de företagsnära tjänstebranscherna snabbt återhämtade produktionen till en normal nivå. Pandemirestriktionerna fasades gradvis ut under det tredje kvartalet, men produktionen inom de kontaktnära tjänstebranscherna, som till exempel hotell och restaurang, är fortsatt långt från ett normalläge (se diagram 29). Ökad oro kring covid-19 resulterar i att produktionen

⁹ För mer detaljerad information se rutan "Leveransproblem fortsätter att hämma produktionen" i Konjunkturläget september 2021.

¹⁰ Brist på material är det främsta hindret mot ökad produktion även utan sammanslagningen med "andra faktorer" som gjorts i diagrammet.

Diagram 27 Konfidensindikatorer

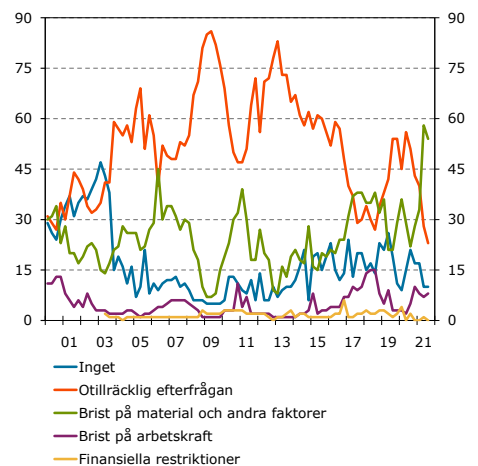
Index medelvärde=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 28 Främsta hindret för ökad produktion, industrin

Nettotal, säsongrensade kvartalsvärden

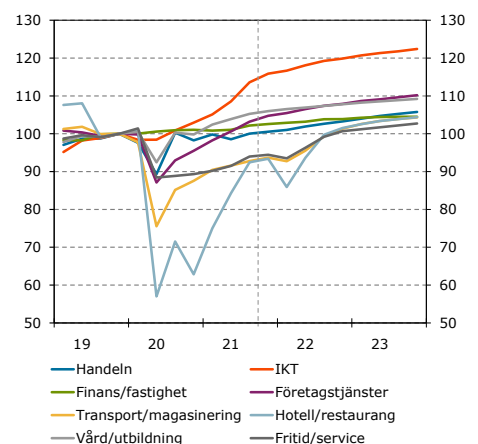

Anm. Brist på material och andra faktorer är en kombination av två svarsalternativ

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 29 Produktion i tjänstebranscherna

Index 2019 kvartal 4=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

inom de kontaktnära branscherna minskar under vintern. Återhämtningen kommer sedan i gång igen när smittspridningen minskar våren 2022 och produktionen ökar snabbt.

Byggföretagen har under hösten varit positivt inställda till läget på byggmarknaden. Byggsektorns konfidensindikator i Konjunkturbarometern har varit starkare än normalt och produktionen ökade starkt under både det andra och det tredje kvartalet. En bidragande faktor har varit starka investeringar från näringslivet för att utöka produktionskapaciteten. Byggproduktionen fortsätter att utvecklas starkt 2022, bland annat till följd av att det finns många offentliga bygg- och investeringsprojekt. I prognosen antas att det inte uppstår någon storskalig cementbrist på grund av att Cementa skulle bli tvungna att minska sin produktion.

Tabell 4 Produktion

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Näringsliv	5,5	3,8	2,5	1,5	1,7	2,1
Varubranscher	5,2	3,3	2,2
varav industri	8,3	3,5	2,5
byggverksamhet	1,1	3,7	1,8
Tjänstebanscher	5,6	4,1	2,6
Offentliga myndigheter	2,8	2,1	1,0	0,9	0,7	0,6
Hela ekonomin¹						
BNP till baspris	4,9	3,5	2,2	1,4	1,4	1,8
BNP till marknadspris	4,8	3,4	2,1	1,4	1,4	1,8

¹ Inklusivt hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

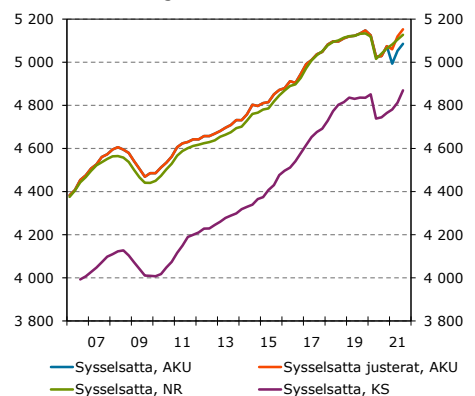
SYSSELSÄTTNINGEN FORTSÄTTER UPPÅT

Läget på den svenska arbetsmarknaden fortsatte att förbättras tredje kvartalet 2021. Sysselsättningen steg med 0,6 procent och arbetskraften med 0,1 procent vilket ledde till en minskning av arbetslösheten. Sysselsättningen enligt AKU befinner sig på en lägre nivå än innan pandemin men detta beror i hög grad på att sysselsättningen mäts på ett nytt sätt sedan januari 2021.¹¹ Justerat för tidsseriebrottet har sysselsättningen, och sysselsättningsgraden, återhämtat sig och är nu över de nivåer som rådde innan pandemin. Det stöds också av siffror på sysselsättningen enligt nationalräkenskaperna och antalet anställda enligt kortperiodisk

¹¹ Se fördjupningen "Förändringar i Arbetskraftsundersökningarna 2021" i *Konjunkturläget*, mars 2021, för vidare detaljer.

Diagram 30 Sysselsättning

Tusental, säsongrensade kvartalsvärden

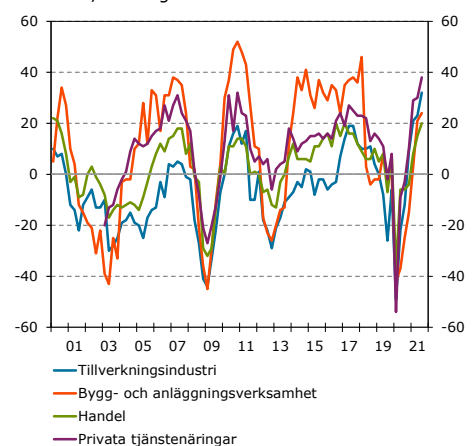

Anm. Sysselsatta justerat visar sysselsättningen enligt AKU där ca 70 000 personer lagts till. Enligt den mätmetod som används sedan januari 2021 räknas färre personer som sysselsatta. Justeringen gör tidsserien jämförbar bakåt.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 31 Anställningsplaner

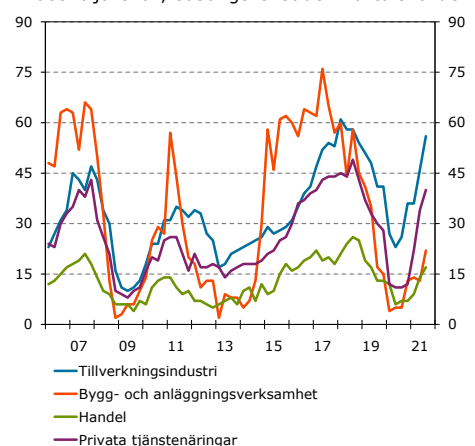
Nettotal, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 32 Brist på arbetskraft

Procent ja-svar, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

sysselsättningsstatistik (se diagram 30).¹² Även inskrivna vid Arbetsförmedlingen som andel av registerbaserad arbetskraft har sjunkit tillbaka. I november var 7,2 procent inskrivna, vilket är samma nivå som november 2019.

FORTSATT ÅTERHÄMTNING AV ARBETSMARKNADEN

Anställningsplanerna i privat sektor är nu på historiskt höga nivåer i de flesta branscher (se diagram 31). Bristen på arbetskraft har också stigit under 2021 (se diagram 32). Det är främst inom tillverkningsindustrin och privata tjänstenärningar som bristen är hög. De höga anställningsplanerna har lett till ett stort antal nyanmälda platser hos Arbetsförmedlingen medan de stigande bristtalen avspeglas i att antalet kvarstående platser också är högt (se diagram 33). En hög nivå på de kvarstående platserna innebär att vakanser inte tillsätts samma månad som de utlyses utan att rekryteringarna kan ta en tid.¹³

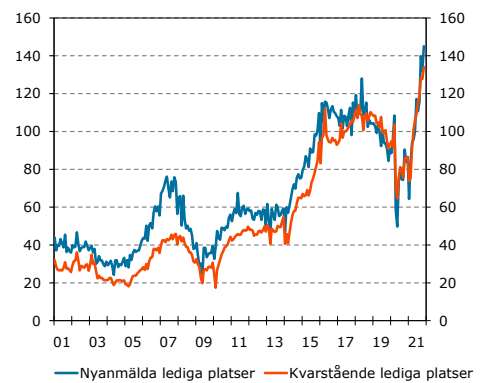
Den starka utvecklingen på arbetsmarknaden består och sysselsättningen stiger med 2,3 procent 2022 och 1,5 procent 2023 (se tabell 5). Arbetskraften växer betydligt långsammare och arbetslösheten minskar därför successivt (se tabell 5 och diagram 34). Arbetslösheten blir 8,9 procent 2021 för att sedan minska till 7,5 procent 2022 och 6,7 procent 2023. Nedgången i arbetslösheten väntas följa tidigare konjunkturmönster och därmed gå något långsammare än den historiskt snabba uppgången av BNP. Det främsta skälet till det är att långtidsarbetslösheten har stigit under pandemin och en förhållandevis stor andel av de som är arbetslösa har varit arbetslösa i mer än sex månader. Denna utveckling är särskilt tydlig bland utrikes födda som utgör två tredjedelar av de långtidsarbetslösa (se diagram 35). Fjärde kvartalet 2019 hade drygt 100 000 personer varit arbetslösa i mer än sex månader, tredje kvartalet 2021 var detta antal 175 000 personer.

Långtidsarbetslösheten väntas falla framöver men antalet långtidsarbetslösa kommer minska långsammare än antalet personer som varit arbetslösa mindre än sex månader. Det beror dels på att långtidsarbetslösa inte söker arbeten i samma utsträckning som personer som nyligen blivit arbetslösa, dels på att långtidsarbetslösa missgynnas vid tillsättning av vakanser. En jämförelsevis hög andel långtidsarbetslösa saktar därför ner minskningen av arbetslösheten jämfört med vad som är normalt i en konjunkturuppgång.

¹² Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) baseras på enkäter till arbetsgivare. Data mäter antalet anställda i stället för antalet sysselsatta därför skiljer sig nivå från de andra data i diagram 30.

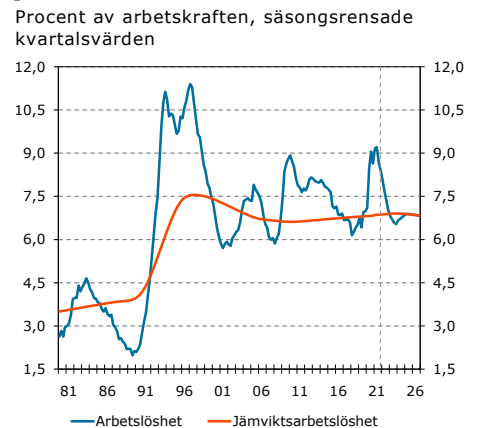
¹³ Enligt SCB:s företagsundersökning Konjunkturstatistik för vakanser (KV) har rekryteringstiden i månader stigit från 0,7 de tre sista kvartalerna 2020 till i genomsnitt 0,9 månader de tre första kvartalerna 2021. Detta innebär att det tar ca ytterligare en vecka att avsluta en rekrytering. Den genomsnittliga rekryteringstiden för 2021 på 0,9 månader motsvarar genomsnittet sedan 2016.

Diagram 33 Nyanmälda och kvarstående lediga platser
Tusental, säsongsrensade månadsvärden

Anm. Nyanmälda platser är platser som inkommit till Arbetsförmedlingen under innevarande månad. Kvarstående platser är de platser som anmälades månaden innan.
Källa: Arbetsförmedlingen.

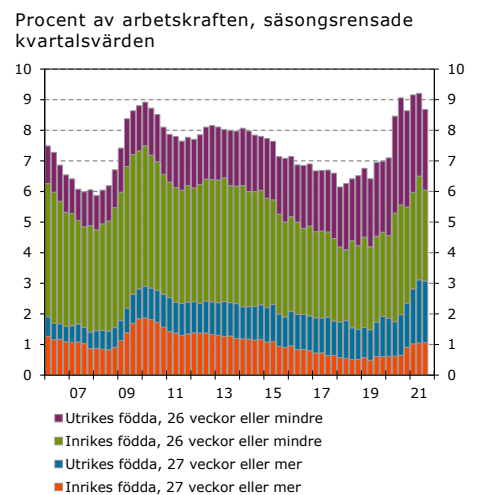
Diagram 34 Arbetslöshet och jämviktsarbetslöshet
Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Data före 2001 är länkade av Konjunkturinstitutet.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 35 Lång- och korttidsarbetslöshet
Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 5 Arbetsmarknad

Tusental personer respektive procentuell förändring, om inget annat anges

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP till baspris ¹	4,9	3,5	2,2	1,4	1,4	1,8
Produktivitet i hela ekonomin ¹	2,3	0,3	0,7	1,2	1,2	1,
Produktivitet i näringslivet ¹	2,6	-0,2	0,7	1,5	1,6	1,6
Arbetade timmar ¹	2,5	3,2	1,5	0,1	0,2	0,5
Medelarbetstid för sysselsatta ¹	2,6	0,9	0,0	-0,3	-0,1	0,1
Sysselsättning	-0,1	2,3	1,5	0,5	0,3	0,6
Sysselsättningsgrad ²	67,3	68,7	69,6	69,7	69,7	69,7
Arbetskraft	0,5	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5
Arbetskraftsdeltagande ²	73,9	74,3	74,6	74,8	74,8	74,9
Arbetslöshet ³	8,9	7,5	6,7	6,7	6,9	6,8
Befolkning 15–74 år ⁷	-0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
Produktivitetsgap i näringslivet ⁴	2,5	0,8	0,0
Arbetsmarknadsgap ⁵	-2,6	-0,3	0,6	0,3	0,0	0,0
BNP-gap ⁶	-1,0	0,3	0,7	0,3	0,0	0,0

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent av befolkningen 15–74 år. ³ Procent av arbetskraften. ⁴ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet i näringslivet uttryckt i procent av potentiell produktivitet i näringslivet ⁵ Skillnaden mellan faktisk och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ⁷ Den befolkning som ingår i arbetskraften enligt AKU sjönk 2021 på grund av omläggningen av AKU eftersom personer 15–74 år som bor på exempelvis särskilt boende inte längre räknas med i den arbetsföra befolkningen. Sysselsättningsminskningen 2021 beror också på omläggningen av AKU.

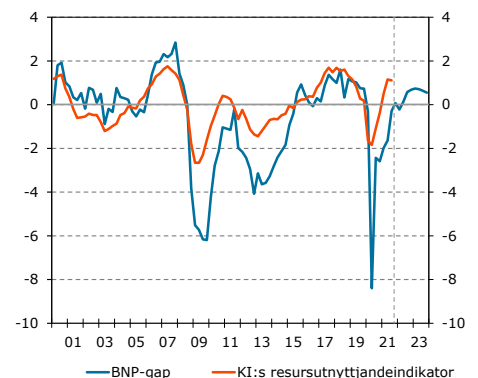
Källa: Konjunkturinstitutet.

LÅGKONJUNKTUREN ÄR ÖVER

Konjunkturinstitutet bedömer att resursutnyttjandet i ekonomin som helhet blir balanserat det fjärde kvartalet 2021 (se diagram 36). Det betyder att fjolårets djupa konjunkturedgång har återhämtats och att lågkonjunkturer är över. Den snabba återhämtningen har underlättats av att sysselsättningen hållits uppe av de stora ekonomiska stimulanserna, inte minst stödprogrammen till företag. På arbetsmarknaden finns dock fortfarande lediga resurser; även om sysselsättningen i allt väsentligt är tillbaka på samma nivå som innan pandemin så är arbetslösheten som den mäts i AKU förhöjd och medelarbetstiden något nedtryckt (se diagram 34). Under loppet av 2022 fortsätter resursutnyttjandet på arbetsmarknaden gradvis att stiga. Till följd av detta går ekonomin in i en mild högkonjunktur mot slutet av 2022. Högkonjunkturer bedöms bestå även 2023 (se diagram 36 och tabell 5).

Diagram 36 BNP-gap och resursutnyttjandeindikator

Procent av potentiell BNP respektive normaliserade säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. BNP-gapet definieras som faktisk BNP:s avvikelser från potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

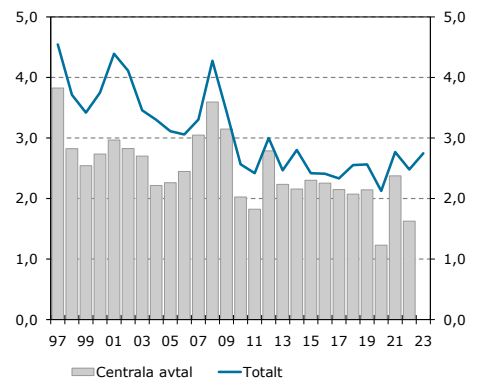
HÖGRE LÖNEÖKNINGAR UTÖVER AVTAL NÄR ARBETSMARKNADEN FÖRSTÄRKS

Lönerna i ekonomin som helhet ökar betydligt snabbare 2021 än 2020 och löneökningstakten blir något högre än under den senaste högkonjunkturen 2017–2019. Att löneutvecklingen är uppdriven 2021 beror till viss del på att arbetsmarknadsläget förbättras snabbt, men den viktigaste förklaringen är profilen på de löneavtal som slöts under slutet av 2020 (se diagram 37). Många av avtalen innehöll högre löneökningar i början på avtalsperioden än i slutet, vilken kan förstås som en kompensation för utebliven lönerevision tidigare under 2020. Löneutvecklingen dämpas lite 2022 till följd av profilen på avtalen och förändringar av tidpunkterna för lönerevision. Samtidigt är löneökningarna utöver centrala avtal högre och påverkas mer av den allt starkare arbetsmarknaden. Under åren 2020–2022 ökar lönerna med i genomsnitt 2,5 procent per år. Detta är högre än industrins kostnadsmerke på 1,8 procent per år räknat på en 36-månadersperiod.¹⁴ År 2023 stiger löneökningstakten när ekonomin går in i en mild högkonjunktur (se tabell 6).

Arbetskostnad per timme i näringslivet ökade snabbt 2020 trots låga avtalade löneökningar (se diagram 38). Den starka utvecklingen beror på svag utvecklingen av arbetade timmar samtidigt som permitteringsstöd utgick till många företag och möjliggjorde att permitterad personal kunde få ut huvuddelen av sin lön. År 2021 har korttidspermitteringarna fasats ut och arbetskostnaden ökar därmed långsammare. Stora retroaktiva löneutbetalning i början av 2021, till följd av den försenade avtalsrörelsen, håller dock uppe ökningstakten till viss del. År 2022 blir utveckling av arbetskostnaden låg när storleken på retroaktiva löneutbetalningar normaliseras. År 2023 ökar arbetskostnaderna snabbare, med drygt 3 procent, när löneökningarna tar mer fart samtidigt som nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga slopas.

Enhetsarbetskostnaden påverkas av de tillfälliga effekterna på arbetskostnaderna och det är därför svårt att år för år se en koppling mellan den och det faktiska kostnadstryck företagen möter. Under 2020–2022 ökar enhetsarbetskostnaden med i genomsnitt 1,6 procent per år, vilket är något lägre än de 1,8 procent som på sikt bedöms vara förenligt med en inflation om 2 procent. År 2023 blir kostnadstrycket dock högre då produktivitetstillväxten är fortsatt dämpad samtidigt som arbetskostnaderna ökar snabbare.

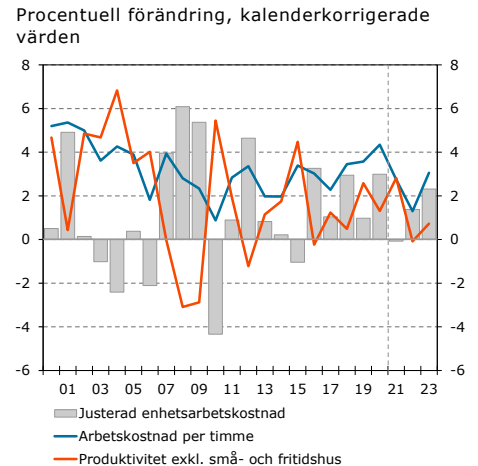
Diagram 37 Timlön i hela ekonomin
Procentuell förändring

Anm. För helåret 2023 saknas ännu centrala avtal för huvuddelen av arbetsmarknaden.

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

Diagram 38 Justerad enhetsarbetskostnad i näringslivet
Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Anm. Enhetsarbetskostnaden är justerad för egenföretagares arbetsinsats och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

¹⁴ I den försenade avtalsrörelsen 2020 enades industrins parter om kostnadsökningar motsvarande 5,4 procent under 29 månader, från 1 november 2020 till 31 mars 2023. Kostnadsmerket motsvarar 1,8 procent per år om det ställs mot hela den ursprungliga avtalsperioden 1 april 2020 – 31 mars 2023, eftersom de första sju månaderna inte innehåller några avtalade löneökningar.

Tabell 6 Timlön och arbetskostnad

Procentuell förändring respektive procent

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Timlön, KL, hela ekonomin ¹	2,8	2,5	2,7	3,1	3,2	3,3
Timlön, KL, i näringslivet ¹	2,9	2,4	2,8	3,1	3,2	3,3
Arbetskostnad per timme, näringslivet ²	2,7	1,3	3,1	3,7	3,2	3,3
Produktivitet, näringslivet, exkl. små- och fritidshus ²	2,8	-0,1	0,7
Justerad enhetsarbetskostnad, näringslivet ³	-0,1	1,4	2,3
Justerad vinstandel, näringslivet ⁴	37,7	38,1	37,1	36,8	37,0	37,0

¹ Enligt Konjunkturlönestatistiken. ² Enligt nationalräkenskaperna, kalenderkorrigerade värden. ³ Inklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare, ej kalenderkorrigerade värden. Beräknad till faktorpris.

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

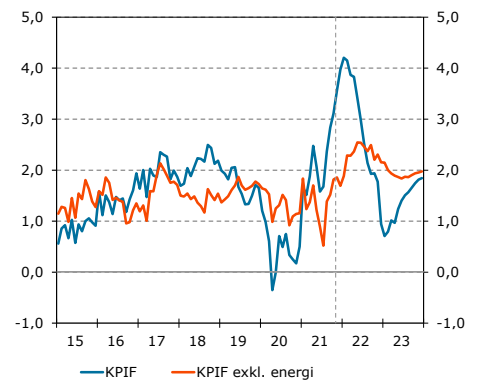
INFLATION ÖVER MÅLET ÄVEN 2022

KPIF-inflationen var 3,6 procent i november 2021 (se diagram 39). Högre priser på el och drivmedel stod för en stor del av uppgången, men även andra priser har börjat stiga mer på sistone. En stor majoritet av butikshandlarna förväntar sig fortsatta prisökningar framöver (se diagram 40). Troligtvis beror de höga prisförväntningarna inom handeln på störningar i logistikkedjor, höga fraktpriser och stigande inköpspriser, som i sin tur beror på högre insatsvarukostnader hos producenterna. Livsmedelspriserna stiger både 2022 och 2023. Att maten blir dyrare är till viss del kopplat till energipriserna. En ökad andel jordbruksprodukter, inte minst oljeväxter, används till produktion av biodrivmedel. Samtidigt har höga priser på naturgas lett till en exceptionell uppgång i priset på konstgödsel. En minskad användning av konstgödsel ger i sin tur lägre skördar. Höga priser på foder gör animalieproduktionen mindre lönsam, vilket påverkar utbudet av kött-, mejeriprodukter och ägg med en viss tidsfördröjning. Ytterligare en orsak bakom varuprisuppgången 2023 är en aviserad skatthöjning på alkohol och tobak.¹⁵ Sammantaget innebär detta stigande varupriser framöver (se diagram 41, diagram 42 och tabell 7).

Konjunkturinstitutets prognos är att reporäntan lämnas oförändrad på 0,0 procent under prognosperioden. Det är i linje med Riksbankens prognos i november.

Diagram 39 Konsumentpriser

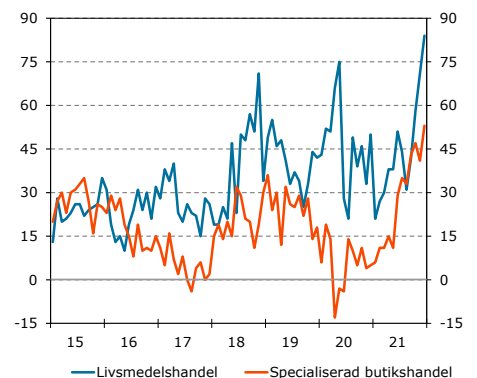
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 40 Prisförväntningar i handeln på tre månaders sikt

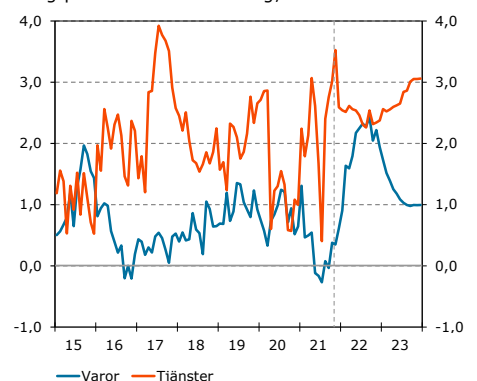
Nettotal, månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 41 Varu- och tjänsteprisinflation

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Anm. Avser varor och tjänster exklusive energi och konsumtion knuten till boendet.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

¹⁵ Se "Skatten på alkohol och tobak höjs från 2023", pressmeddelande från Finansdepartementet den 17 september 2020.

Tabell 7 Konsumentpriser, räntor och växelkurs

Procentuell förändring respektive procent

	Prognos			Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
KPI	2,2	2,7	1,4	2,3	2,5	2,8
Räntekostnader, räntesats ¹	-6,4	-3,0	2,1	7,1	14,0	18,5
KPIF	2,4	2,8	1,4	2,0	2,0	2,0
Varor	0,3	2,0	1,2
Tjänster	2,3	2,4	2,8
Boende exkl. räntekostnader och energi ²	2,1	2,2	1,7
Energi	16,8	8,9	-5,6
Räntekostnader, kapitalstock ¹	5,9	6,6	5,8	5,4	5,1	4,9
KPIF exkl. energi	1,4	2,3	1,9
HIKP	2,6	2,8	1,4
Reporänta ³	0,00	0,00	0,00	0,25	0,50	1,00
Tioårig statsobligationsränta	0,3	0,4	0,8	1,2	1,6	1,9
Kronindex (KIX) ⁴	114,3	115,8	115,1	114,3	113,5	112,7

¹ Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats. Energi avser kostnader för el, gas, uppvärmning och drivmedel. ² Avser hyror, månadsavgifter i bostadsrättsföreningar, reparationskostnader, avskrivningar (renoveringskostnader), tomträttsavgäld och fastighetsskatt, försäkringskostnader, kostnader för vatten, avlopp, renhållning och sotning. ³ Vid årets slut. ⁴ Effektivt växelkursindex baserat på Riksbankens KIX-vikter för 32 länder med basen 100 den 18 november 1992. Högre indextal indikerar en svagare krona.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

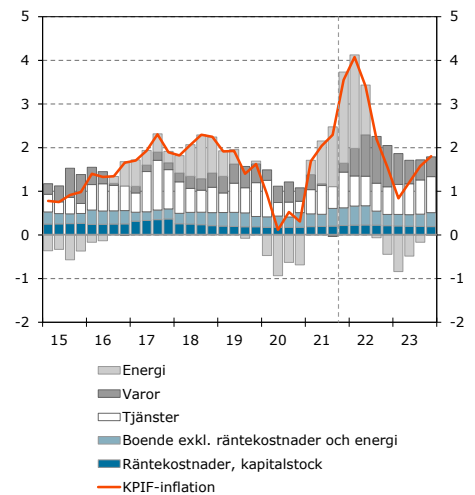
Lägre energiprisinflation trots höga energipriser

KPIF-inflationen faller tillbaka till under 2 procent i slutet av 2022 (se diagram 39). En anledning är att energiprisernas bidrag till inflationen avtar. Råoljepriset sjönk i november i samband med ökad oro för omikron-varianten av Sars-Cov-2 viruset (se diagram 43), vilket tillsammans med en aviserad skattesänkning på 50 öre (inklusive moms) i maj 2022 medför att bensinpriset vid pump blir lägre 2022 än det var under hösten 2021. Elpriserna förväntas sjunka mot mer normala nivåer sommaren 2022. Sammantaget innebär det att bidraget från energipriserna till inflationen blir negativt mot slutet av 2022 (se diagram 42). Detta trots att prisnivån förblir högre än den var 2020 och tidigare (se diagram 44).

Beräknat exklusive energi förväntas inflationen stiga under första halvåret 2022 för att därefter falla tillbaka under 2 procent våren 2023. Alltså till ungefär samma inflationstakt exklusive energi som nu i november 2021. Mot slutet av 2023 står tjänstepriserna för en större del av inflationen, då tjänsteföretagen successivt kompenserar sig för högre löne- och insatsvarukostnader.

Diagram 42 Bidrag till KPIF-inflationen

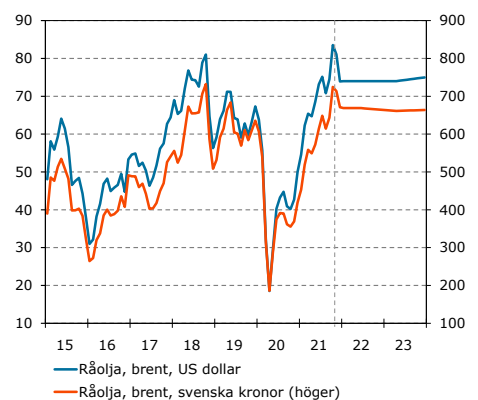
Procentenheter respektive årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Anm. Beräkningen av bidragen är approximativ. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 43 Pris på råolja

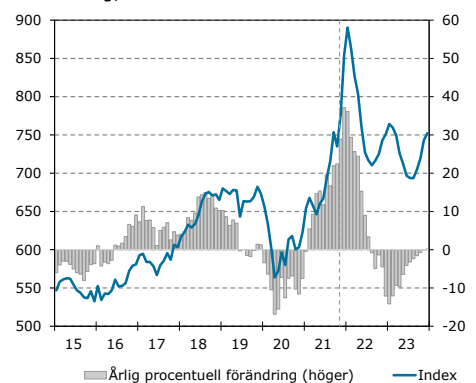
Dollar respektive svenska kronor per fat, månadsvärden

Källor: EIA, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 44 Konsumentpris på energi

Index, 1980=100 respektive årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

BALANSERAT RESURSUUTNYTTJANDE I SCENARIOT FÖR 2025–2026

Scenariot för åren 2024–2026 tar sin utgångspunkt i Konjunkturinstitutets prognos för åren fram till och med 2023 (se marginalrutan ”Vad skiljer scenario från prognos?”). Den starka utvecklingen i svensk ekonomi de allra närmaste åren sträcker sig in i 2024. Därefter går ekonomin i ett balanserat konjunkturläge då färre lediga resurser finns att tillgå.

Omvärldens BNP-tillväxt blir relativt hög de kommande åren. Den höga efterfrågan i omvärlden innebär att den svenska exportmarknaden utvecklas starkt och marknadstillväxten för svensk export är relativt hög de närmaste åren innan den mattas av i inledningen av scenariot.

Sammantaget växlar den svenska BNP-tillväxten ner i scenariot jämfört med 2021–2023. Det är främst exporten och hushållens konsumtion som håller upp BNP-tillväxten 2024, även om de växer betydligt långsammare i scenariot jämfört med de närmast föregående åren. Investeringarna gynnas 2024–2026 av fortsatt hög efterfrågan samt av det låga ränteläget. Investeringarna inleder scenarioperioden på en hög nivå som andel av BNP och fortsätter vara höga under scenarioåren. Exempelvis bidrar investeringar kopplade till klimatomställningen till att hålla upp investeringsnivån.

De svenska hushållen har för närvarande en hög sparkvot vilket möjliggör fortsatt god tillväxt av hushållens konsumtion (se diagram 46). Dessutom har den disponibla inkomsten en god utveckling, särskilt 2023. Offentlig sektors strukturella sparande är då i linje med överskottsmålet och hushållen kan därefter årligen tillföras medel på mellan 10 och 20 miljarder kronor som stärker deras disponibelinkomst, samtidigt som ett budgetutrymme finns för att upprätthålla personaltätheten i offentligt finansierade verksamheter. Trots stigande räntor fortsätter hushållens konsumtion därför att växa med i genomsnitt 1,9 procent åren 2024–2026. Penningpolitiken stimulerar efterfrågan med låga räntor under hela scenariot, även om penningpolitiken börjar läggas om mot något högre räntor 2024. Sammantaget blir resursutnyttjandet i den svenska ekonomin i stort sett i balans från och med 2025, mätt med BNP-gapet (se diagram 45).

Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden, mätt med arbetsmarknadsgapet, bedöms bli något ansträngt i slutet av 2022 och när sedan ett balanserat läge från och med 2025 (se diagram 45). I takt med att efterfrågan mattas av i scenariot växer även produktionen långsammare. Även efterfrågan på, och därmed tillväxten i, arbetade timmar mattas av. Arbetslösheten ligger i stort sett i linje med jämviktsarbetslösheten från och med 2025.

INFLATIONEN TEMPORÄRT UNDER INFLATIONSMÅLET

Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen i inledningen av scenariot, med fortsatt högt resursutnyttjande, bidrar till en stark lönetillväxt som också leder till ökade arbetskostnader.

Vad skiljer scenario från prognos?

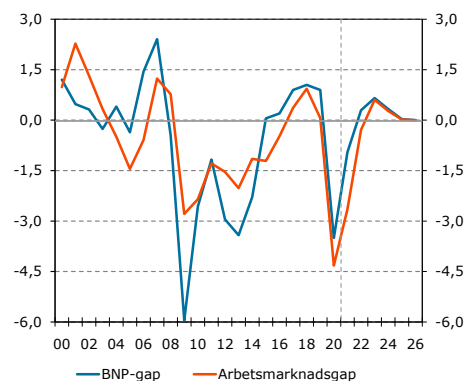
Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2023.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning strävar mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av hur produktivitetstillväxten och utbudet av arbetskraften utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Finanspolitiken och penningpolitiken anpassas så att överskottsmålet respektive inflationsmålet nås på några års sikt.
- Offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen av arbetskostnaderna.

Diagram 45 BNP-gap och arbetsmarknadsgap i Sverige

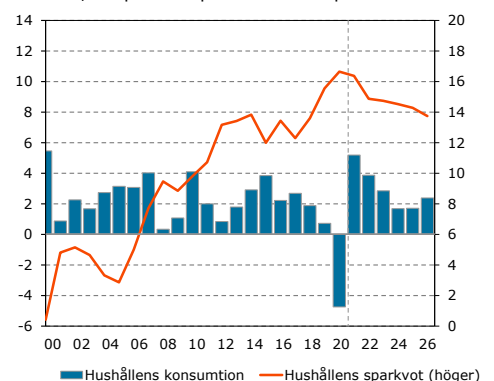
Procent av potentiell BNP respektive potentiell arbetade timmar

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 46 Hushållens konsumtion och sparkvot

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden, respektive procent av disponibel inkomst

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Importpriserna stiger med i genomsnitt ca 0,9 procent per år under scenariot. Sammantaget drivs inflationen upp i början på scenarioperioden efter att ha understigit Riksbankens inflationsmål 2023. Inflationen mätt med KPIF ligger på inflationsmålet under scenarioperioden (se diagram 47). Den justerade vinstandelen i näringslivet är på en normal nivå under scenariot. Kostnaden per producerad enhet i näringslivet ökar 2025–2026 något långsammare än vad som på lång sikt är förenligt med inflationsmålet enligt Konjunkturinstitutets beräkningar.

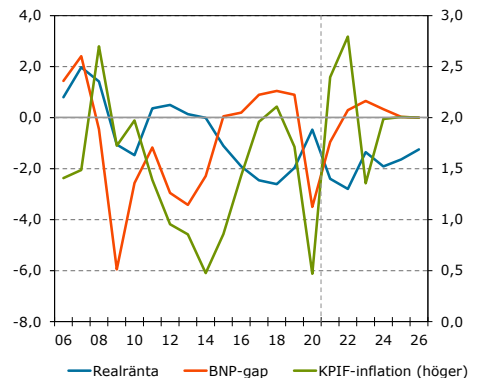
REPORÄNTAN HÖJS 2024 OCH KRONANS VÄXELKURS STÄRKS GRADVIS

Under scenarioperioden lägger Riksbanken gradvis om penningpolitiken mot högre räntor för att förhindra att inflationen hamnar för högt under scenarioåren. Riksbanken börjar med att trappa ner sitt innehav av värdepapper 2023. Reporäntan lämnas oförändrad på 0,0 procent till andra halvan av 2024. Därefter inleds en serie höjningar av reporäntan. Räntehöjningarna bidrar till att resursutnyttjandet i ekonomin inte blir för högt och att inflationen ligger kvar på inflationsmålet. Reporäntan är fortsatt låg i ett historiskt perspektiv och den reala reporäntan är fortsatt negativ i slutet av scenarioperioden (se diagram 47 och tabell 7).

Kronans effektiva växelkurs bedöms i nuläget vara något svagare än nivån på den jämviktsväxelkurs som råder i slutet av scenarioperioden. Detta gör att den effektiva växelkursen förstärks gradvis under scenarioåren (se tabell 7 och diagram 48).

Diagram 47 Realränta, KPIF-inflation och BNP-gap

Procent, procent av potentiell BNP respektive procentuell förändring

Anm. Realräntan är beräknad som reporäntan minus KPIF-inflationen.

Källor: Riksbanken, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 48 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Anm. KIX är ett konkurrensvägt index baserat på valutor från samtliga OECD-länder samt Kina, Indien, Brasilien och Ryssland. Högre index motsvarar en svagare krona.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

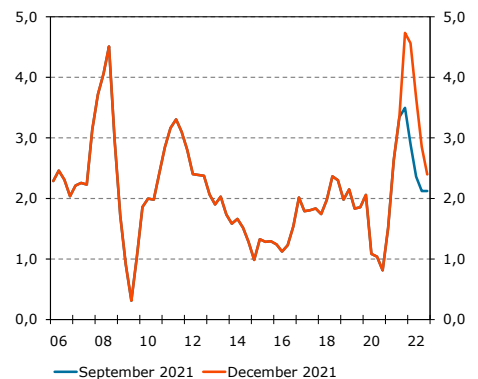
Prognosrevideringar 2021–2022

Den svenska ekonomin har under hösten i stora drag utvecklats i linje med prognosen i Konjunkturläget september 2021. Den nya varianten av coronaviruset – omikron – gör dock att tillväxutsikterna i närtid är svagare jämfört med vad som förutsågs i september. Nedan beskrivs kortfattat några av de mer betydelsefulla revideringarna jämfört med Konjunkturläget september 2021 (se tabell 8).

- Inflationen i omvärlden (KPI, KIX-vägd) har stigit mer än vad som förutsågs i september (se diagram 49). Den oväntat snabba uppgången är delvis en följd av olika utbudsbegränsningar, vilka lett till betydande prisuppgångar på energi, livsmedel, transporter och på vissa tjänster. Inflationen dämpas succesivt under loppet av 2022, men sett till helåret revideras omvärldsinflationen i termer av KIX-vägd KPI upp med 1,0 procentenheter till 3,4 procent.
- Statistik för det tredje kvartalet visar att BNP i Sverige ökade något starkare än vad som förutsågs i september (se diagram 50), bland annat till följd av en oväntat stark tillväxt i de fasta bruttoinvesteringarna. Detta bidrar till att BNP-tillväxten för helåret 2021 revideras upp med 0,2 procentenheter till 4,9 procent.
- Den nya varianten av coronaviruset – omikron – skapar förnyad osäkerhet om pandemin. Det har redan lett till nya föreskrifter för att dämpa smittspridningen och de väntas skärpas ytterligare under den andra halvan av december och/eller i början av 2022. Detta hämmar framför allt hushållens konsumtion av kontaktnära tjänster och hushållens konsumtion ökar därför långsammare det första kvartalet 2022 än vad som förutsågs i september. Dessutom innebär den oväntat starka ökningen av investeringarna 2021 att investeringstillväxten bedöms falla tillbaka snabbare 2022 än vad som förutsågs i september. Den svagare utvecklingen av konsumtionen och investeringarna bidrar till att BNP-tillväxten för 2022 revideras ned med 0,6 procentenheter till 3,3 procent.
- Nedrevideringen av BNP-tillväxten 2022 innebär att behovet av arbetskraft blir lägre än vad som förutsågs i september. Tillväxten i antalet arbetade timmar 2022 har bland annat därför reviderats ned med 0,8 procentenheter till 3,2 procent
- Hög inflation i omvärlden, logistikproblem, brist på insatsvaror och höga energipriser bidrar till att inflationen i Sverige blir högre än vad som förutsågs i september, framför allt 2022. KPIF-inflationen för 2022 har reviderats upp med 0,7 procentenheter för helåret till 2,8 procent, men det är värt att notera att inflationen faller tillbaka ungefär lika snabbt under loppet av 2022 som förutsågs i september (se diagram 51).

Diagram 49 KIX-vägd KPI

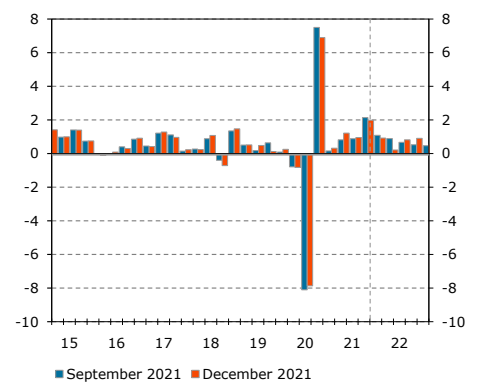
Årlig procentuell förändring

Källor: Bureau of Labor Statistics, Eurostat, OECD, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Diagram 50 BNP

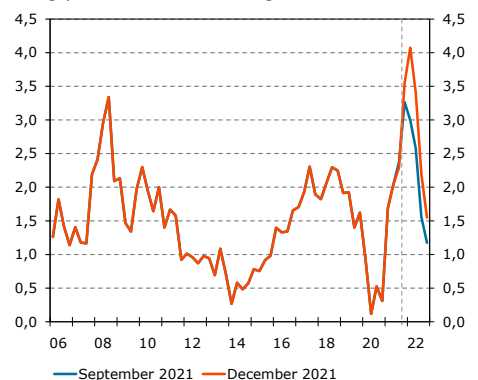
Procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 51 KPIF

Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 8 Prognos och revideringar jämfört med prognosen i september 2021

Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2021			2022		
	Dec	Sep	Diff	Dec	Sep	Diff
Internationellt						
BNP i världen	5,6	5,6	0,0	4,3	4,5	-0,2
BNP, KIX-vägd ¹	5,1	5,6	-0,4	4,2	4,5	-0,2
BNP i euroområdet	5,2	5,2	0,0	4,3	4,6	-0,3
BNP i USA	5,6	5,9	-0,3	4,0	4,1	-0,1
BNP i Kina	8,0	8,2	-0,2	5,1	5,8	-0,8
Federal funds target rate ^{2,3}	0,3	0,3	0,0	1,0	0,3	0,8
ECB:s refinansränta ^{2,3}	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oljepris ⁴	70,6	69,9	0,8	74,0	73,4	0,6
KPI, KIX-vägd ¹	3,1	2,7	0,3	3,4	2,4	1,0
Försörjningsbalans						
BNP, kalenderkorrigerad	4,8	4,6	0,2	3,4	3,9	-0,6
BNP	4,9	4,7	0,2	3,3	3,9	-0,6
Hushållens konsumtionsutgifter	5,2	4,9	0,3	3,9	4,7	-0,8
Offentliga konsumtionsutgifter	3,4	2,9	0,6	0,8	1,2	-0,4
Fasta bruttoinvesteringar	6,9	5,8	1,1	4,3	4,8	-0,5
Lagerinvesteringar ⁵	0,3	0,3	0,0	0,4	0,3	0,1
Export	6,9	7,4	-0,4	4,1	5,4	-1,3
Import	8,5	8,1	0,4	4,5	5,8	-1,3
Arbetsmarknad, inflation, räntor, med mera						
Arbetade timmar ⁶	2,5	2,3	0,2	3,2	4,0	-0,8
Sysselsättning	-0,1	-0,2	0,1	2,3	2,1	0,2
Arbetslöshet ⁷	8,9	8,9	-0,1	7,5	7,6	0,0
Arbetsmarknadsgap ⁸	-2,6	-3,1	0,5	-0,3	0,0	-0,3
BNP-gap ⁹	-1,0	-1,6	0,6	0,3	0,4	-0,1
Produktivitet ⁶	2,3	2,3	0,0	0,3	0,0	0,3
Timlön ¹⁰	2,8	2,9	-0,1	2,5	2,5	0,0
KPI	2,2	2,1	0,0	2,7	2,0	0,7
KPIF	2,4	2,3	0,1	2,8	2,1	0,7
Repöränta ^{2,3}	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tioårig statsobligationsränta ²	0,3	0,3	0,0	0,4	0,5	-0,1
Kronindex (KIX) ¹¹	114,3	114,2	0,1	115,8	114,4	1,4
Bytesbalans ¹²	5,7	5,8	-0,1	5,2	4,8	0,4
Offentligt finansiellt sparande ¹²	-0,4	-1,0	0,6	0,1	0,0	0,0

¹ KIX-vägd är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners ² Procent. ³ Vid årets slut. ⁴ Brent, dollar per fat, årsgenomsnitt. ⁵ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁶ Kalenderkorrigerade värden. ⁷ Procent av arbetskraften. ⁸ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ¹⁰ Enligt konjunkturlönestatistiken. ¹¹ Index 1992–11–18=100. ¹² Procent av BNP.

Anm. Differensen avser skillnaden mellan nuvarande prognos och prognosen i september 2021. Ett positivt värde innebär en upp-
revidering. Utvecklingstalet för sysselsättning 2021 påverkas av SCB:s metodbyte för AKU.

Källa: Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Statens budget för 2022

Riksdagen fattade beslut om rambeslutet för statens budget den 24 november enligt ett gemensamt förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. Därefter har även beslut tagits om fördelningen inom respektive utgiftsområde. I denna fördjupning redovisas en realekonomisk fördelning av ny politik med anledning av statens budget för 2022. Omslutningen för de budgeterade åtgärderna i rambeslutet var i stort sett densamma som i budgetpropositionen för 2022, det vill säga 74 miljarder kronor. Beaktas nivåhöjningar i höständeringsbudgeten för 2021 som följer med in i 2022 samt åtgärder för 2022 som är aviserade i tidigare propositioner men bara beslutade som preliminära utgiftsramar och inkomster, är omslutningen av ny finanspolitik 2022 jämfört med 2021 drygt 60 miljarder. Av dessa åtgärder bedöms ca 19 miljarder kronor gå till hushållen, dels i form av höjda transfereringar om ca 6 miljarder kronor, dels genom sänkta skatter om ca 13 miljarder kronor. Företagen får knappt 4 miljarder i form av olika subventioner rörande klimat, miljö, landsbygdsstöd och digitalisering. Ungefär 20 miljarder kronor går till statlig konsumtion och statliga investeringar och knappt 20 miljarder till transfereringar till kommuner och regioner.

Effekter på de offentliga finanserna

Denna fördjupning beskriver de direkta effekter som budgeten för 2022 väntas ha på de offentliga finanserna. Enligt Konjunkturinstitutets beräkningar innehåller statens budget för 2022 nya ofinansierade finanspolitiska åtgärder på ca 62 miljarder kronor i förhållande till 2021.

Statens budget är uppställd utifrån utgiftsområden och inkomstitlar. När Konjunkturinstitutet gör prognos för de offentliga finanserna görs det enligt nationalräkenskapernas indelning. I stället för olika utgiftsområden finns olika poster såsom konsumtion, investeringar och transfereringar till olika sektorer och i stället för inkomstitlar finns det olika typer av skatter, som produktskatter, produktionsskatter och direkt skatt på företag respektive hushåll.¹⁶ För att kunna beakta åtgärderna i statens budget i prognosen för de offentliga finanserna behöver varje åtgärd

¹⁶ Det som Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet benämner direkt skatt på företag och hushåll benämns sedan ENS2010 infördes som Skatt på inkomst och förmögenhet.

Hur bedömer Konjunkturinstitutet vad som är ny finanspolitik

Konjunkturinstitutet bedömer storleken på de finanspolitiska åtgärderna för 2022 utifrån nivån på beslutade åtgärder för 2021. Många ersättningar och stöd från staten till kommunsektorn, hushållen och företagen har varit temporärt högre under pandemin. Dessa tillfälliga åtgärder försvinner framför allt 2022. För att beräkna omfattningen av nya åtgärder mellan 2021 och 2022 bortses ifrån de temporära åtgärderna fram till och med 2021 som är förknippade med pandemin.

För 2022 finns i tidigare beslut om preliminära utgiftsramar och inkomster med aviseringar om nya budgetpåverkande åtgärder som träder i kraft 2022. Dessa aviserade åtgärder innebär sammantaget en budgetförstärkning i förhållande till 2021. Dessa aviserade budgetåtgärder ingår inte i de nya åtgärderna med en sammantagen budgetförsvagande effekt om 74 miljarder kronor i budgetpropositionen respektive rambeslutet. Eftersom Konjunkturinstitutet analyserar ny finanspolitik i förhållande till föregående år blir den sammantagna budgetförsvagningen av ny politik 2022 i förhållande till 2021 mindre än 74 miljarder kronor.

De inkomst- och utgiftsförändringar som beror på förändrade volymer som inte i sig beror på ändrade regler ingår inte i det som betraktas som ny politik. Exempelvis inkluderas inte en ökning av utgifterna för barnbidrag som följer av att det föds fler barn i det som benämns som nya finanspolitiska åtgärder. Det ses i stället som en volymeffekt som sker vid nu gällande regler för barnbidrag.

En del transfereringar till hushållen påverkas dock volymmässigt om ett aktivt beslut fattas om en annan åtgärd. Utökas till exempel antalet studieplatser på universitet och högskola innebär det att statliga konsumtionsutgifter ökar, men även att utbetalt studiemedel ökar genom att fler går på universitet och högskola. Därmed är volymökningen av studiemedel en del av de finanspolitiska åtgärderna trots att nivån för studiebidraget inte har ändrats på individnivå.

bokföras på samma sätt som i nationalräkenskaperna. I tabell 9 redovisas hur finanspolitiska åtgärder i statens budget för 2022 fördelas utifrån nationalräkenskapernas indelning. Redovisningen utgår från budgetpropositionen för 2022 med tillägg för det av riksdagen beslutade rambeslutet. Därefter beaktas tidigare aviserade nivåhöjningar och nivå-sänkningar för 2022 som har ingått i tidigare rambeslut för preliminära utgifter och inkomster som fattas av riksdagen för de två efterföljande åren efter budgetåret i fråga. Ett exempel på en sådan avisering är riskskatten för kreditinstitut, som har ingått i rambeslutet för de preliminära inkomsterna för 2022, men där det inte funnits något färdigt lagförslag som har antagits av riksdagen. Slutligen redovisas hur mycket av åtgärderna som beaktas i prognosen som presenteras i Konjunkturläget i innevarande prognos (december 2021). Eftersom en del anslagsmedel bedöms sparas i staten och kommunsektorn, för eventuell förbrukning efter 2022, blir prognoseffekten mindre än den sammantagna budgeteffekten på 62 miljarder kronor.

STATLIG KONSUMTION OCH STATLIGA INVESTERINGAR

Förslagen som berör statlig konsumtion rör framför allt rättsväsendet och arbetsmarknadspolitiken. Inom rättsväsendet är det tillskott till polisen och rättsliga biträden som är de största åtgärderna. Inom arbetsmarknadspolitiken är det framför allt införandet av matchningstjänster och ökade tillskott till Arbetsförmedlingen som bidrar till ökade konsumtionsutgifter.

Många myndigheter får extra tillskott (utöver den vanliga uppskrivningen av förvaltningsanslaget med pris- och löneomräkning) till följd av pandemin. Mycket av detta görs inom den så kallade Återhämtningsplanen som uppgår till ca 34 miljarder kronor i bidrag från EU.¹⁷ I Återhämtningsplanen finns många åtgärder som rör miljö och digitalisering och dessa påverkar statens konsumtionsutgifter men även transfereringar till företag. Konjunkturinstitutet antar att alla myndigheter inte kommer att använda sina medel tillfullo och att en del medel därmed leder till ökat anslagssparande i stället för statlig konsumtion.

I regeringens budgetproposition för 2022 föreslås anslagsfinansierade investeringar på ca 4 miljarder kronor, samtidigt som lånefinansierade investeringar minskar med 1 miljard kronor. Inget av detta dras tillbaka i finansutskottets förslag.¹⁸ Åtgärder i statens budget för 2022, som enligt nationalräkenskaperna

¹⁷ Se "Sveriges Återhämtningsplan" på www.regeringen.se

¹⁸ De lånefinansierade investeringarna ingår inte i de av regeringen föreslagna åtgärderna om 74 miljarder kronor, i och med att i dessa ingår bara det som påverkar anslag och inkomstitlar.

klassas som investeringar, rör alla transportsätt och även investeringar i digital infrastruktur.

Tabell 9 Finanspolitiska åtgärder i statens budget för 2022 och påverkan på finansiellt sparande i offentlig sektor

Miljarder kronor

	Regeringens förslag, BP2022	Avvikelse från regeringen BP2022 i 2021/22:FiU1	Tidigare aviserade åtgärder	Statens budget 2022	Beaktat i prognos
Utgifter	62,4	-5,2	-6,4	50,8	43,4
Statlig konsumtion	17,0	0,9	-1,6	16,3	11,5
Statsbidrag till kommunsektorn för konsumtion	20,2	1,1	-0,2	21,0	18,5
Transfereringar till kommunsektorn (subventionerade tjänster)	0,6	-1,3	0,0	-0,8	-0,8
Offentliga investeringar	4,2	-1,2	-1,3	1,7	1,7
Transfereringar till hushåll	11,9	-2,9	-2,8	6,7	6,7
Transfereringar till företag	7,0	-2,2	-0,1	4,8	4,8
Transfereringar till utlandet	1,4	0	-0,4	1,0	1,0
Inkomster	-12,1	-5,3	6,3	-11,2	-11,2
Hushållens direkta skatter till staten	-10,4	-2,9	0,0	-13,3	-13,3
Direkta skatter företag	0,6	0,1	6,3	6,9	6,9
Produkt- och produktionsskatter	-2,3	-2,5	0,0	-4,8	-4,8
Lönebaserade produktionsskatter	-1,9	0,1	0,0	-1,7	-1,7
Produktskatter	-0,4	-2,7	0,0	-3,1	-3,1
Påverkan på finansiellt sparande	-74,5	-0,1	12,7	-62,0	-54,6

Anm. Tabellen visar den direkta offentligfinansiella effekten av statens budget enligt betänkandet 2021/22:FiU1 som beslutades om i Riksdagen den 24 november jämfört med beslutade och aviserade åtgärder för 2021 i budgetpropositionen för 2021 och efterföljande ändringsbudgetar, justerat för temporära åtgärder som bara gällde 2021 vid tidpunkten för beslutet. Kolumnen "Regeringens förslag, BP2022" avser en fördelning av åtgärderna i budgetpropositionen för 2022 på de olika posterna enligt nationalräkenskaperna. I kolumnen "Avvikelse från regeringen i 2021/22:FiU1" redovisas den realekonomiska fördelningen av förändringen av regeringens förslag enligt finansutskottets förslag. I kolumnen "Tidigare aviserade åtgärder" redovisas åtgärder för 2022 som tidigare aviserats och som beslutats om inom de preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2022. I kolumnen "Statens budget 2022" visas en realekonomisk fördelning av ny finanspolitik 2022 enligt riksdagens beslut. "Beaktat i prognos" avser de belopp som Konjunkturinstitutet antar kommer realiseras i föreliggande prognos i Konjunkturläget.

Källa: Regeringen (Budgetpropositionen för 2022 prop. 2021/22:1, tabell 5.6, 6.6, 6.16, 8.4, 11.1), 2021/22:FiU1 och Konjunkturinstitutet.

STATSBIDRAG TILL KOMMUNSEKTORN TILL KONSUMTION OCH FÖRSTÄRKT SPARANDE

Kommuner och regioner får 3 miljarder kronor i permanent höjning av det generella statsbidraget. Därutöver tillförs medel till kommuner och regioner i form av riktade statsbidrag. Dessa rör framför allt äldreomsorg och sjukvård. De riktade statsbidragen kan sökas av kommuner och regioner när de har genomfört åtgärder i linje med kraven för de riktade statsbidragen. Olika kommuner och regioner har olika möjlighet och behov av att

ställa om sin verksamhet i linje med utformningen av de riktade statsbidragen. Detta gör att Konjunkturinstitutet i sin prognos antar att statens utgift för riktade statsbidrag blir lägre än vad som anges i statens budget. Konjunkturinstitutet antar också i prognosen att en del av de högre generella statsbidragen inte omsätts i konsumtion utan i stället stärker resultatet och finansiellt sparande i kommunsektorn.

Det är framför allt kommunsektorn som använder sig av extratjänster. Nystartsjobb används av såväl offentlig sektor som av näringslivet. I statens budget sker en omprioritering i förhållande till budgetpropositionen från extratjänster till nystartsjobb utan att volymerna för subventionerade anställningar justeras. Därför antas att transfereringarna till kommunsektorn rörande subventionerade anställningar minskar.

HUSHÅLLENS DISPONIBLA INKOMSTER STÄRKS GENOM HÖJDA TRANSFERERINGAR OCH SÄNKTA SKATTER

Cirka en tredjedel av åtgärderna i statens budget stärker hushållens disponibla inkomster.

Inom området ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning höjs taket för sjukpenningen och garantinivån för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Bostadstillägget höjs både för pensionärer och personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Inom arbetslöshetsförsäkringen är det sloandet av karensdagar under 2022 som bidrar till högre transfereringar.

Hushållen får sänkta direkta skatter med 13 miljarder kronor. Av dessa kommer bland annat ca 8 miljarder kronor från en ökning av jobbskatteavdraget och ca 4 miljarder kronor från en höjning av grundavdraget för personer 65 år och äldre. För personer med sjuk- och aktivitetsersättning sänks skatten med nästan 3 miljarder kronor. Den av regeringen föreslagna utökade skattereduktionen för förvärvsinkomster avvisades i finansutskottets förslag.

TRANSFERERINGAR TILL FÖRETAGEN

I Sveriges återhämtningsplan samlas många av de stöd som ges till företag. Många av stöden rör digitalisering samt stöd till omställning rörande klimat och miljö. I och med omprioriteringen mellan nystartsjobb och extratjänster, där de sistnämnda fasas ut från och med 1 januari 2022, antas en större del av medlen rörande subventionerade anställningar tillfalla företag.

FÖRETAGENS DIREKTA SKATTER

Sedan tidigare har regeringen aviserat att en skatt på finanssektorn ska införas. Åtgärden har aviserats i tidigare

budgetpropositioner genom det beslut om preliminära ramarna för utgifter och inkomster som fattas för de två kommande åren efter budgetåret. Därmed har förslaget om skatt på finanssektorn funnits med i form av högre skatteintäkter 2022 i tidigare budgetpropositioner. Dock har Konjunkturinstitutet tidigare inte inkluderat detta förslag i sin prognos eftersom det inte funnits ett färdigt förslag för hur denna beskattning skulle gå till. Den så kallade Riskskatten på kreditinstitut beräknas öka skatteintäkterna med 6,3 miljarder kronor.¹⁹

Utöver riskskatten för kreditinstitut berörs bolagssektorn även av att avdragsrätten för underskott från tidigare år begränsas. Detta väntas inbringa en halv miljard kronor till statskassan. I och med finansutskottets förslag till statens budget tillkom ytterligare mer generösa regler för beskattning av personaloptioner.

PRODUKT- OCH PRODUKTIONSSKATTER

Under juni-augusti 2022 förstärks nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för 19–23-åringar.²⁰ Detta medför minskade skatteintäkter med knappt 2 miljarder kronor 2022.

Produktskatterna omfattar punktskatter och moms. I detta ingår energiskatt på bensin och diesel. I och med beslutet i riksdagen den 24 november tillkännagav riksdagen regeringen om att denna ska återkomma med lagförslag om att sänka energiskatten på bensin och diesel så att priset vid pump sänks med 50 öre från och med 1 maj 2022. Detta medför dels minskade skatteintäkter av energiskatt med 2,3 miljarder kronor, dels minskade momsintäkter med 0,2 miljarder kronor. Utöver denna åtgärd påverkas också momsintäkterna av att omsättningsgränsen för mervärdesskatt höjs. Produktskatterna påverkas också av att reklamskatten avskaffas.

¹⁹ Den 28 oktober lämnade regeringen över Prop. 2021/22:26 Riskskatt för kreditinstitut till riksdagen. I propositionen föreslås också att skattesatsen för riskskatten höjs från 0,05 procent 2022 till 0,06 procent 2023. Detta gör att intäkterna ökar med drygt 1 miljard kronor mellan 2022 och 2023. Denna förändring är beaktad i Konjunkturinstitutets prognos för 2023 i och med att det följer av beslut om prop. 2021/22:26.

²⁰ Från och med den 1 januari 2021 sänktes arbetsgivaravgifterna för ungdomar 19–23 år till 19,73 procent. Den lägre avgiften gäller ersättningar upp till max 25 000 kronor per månad och arbetsgivare. På ersättning över 25 000 kronor är arbetsgivaravgiften 31,42 procent. Reglerna är tillfälliga och gäller till och med 31 mars 2023. Under juni-augusti 2022 sänks avgiften till 10,21, det vill säga bara ålderspensionsavgiften.

Tabellbilaga

Internationell konjunktur	35
Tabell A1 BNP i världen.....	35
Tabell A2 Konsumentpriser i världen.....	35
Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet.....	36
Tabell A4 Nyckeltal för USA	36
Räntor och växelkurser.....	36
Tabell A5 Räntor och växelkurser	36
Konjunkturen i Sverige.....	37
Tabell A6 Försörjningsbalans	37
Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande.....	38
Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande	38
Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI).....	39
Tabell A10 Produktion.....	39
Tabell A11 Arbetade timmar.....	39
Tabell A12 Produktivitet.....	40
Tabell A13 Arbetsmarknad	40
Tabell A14 Resursutnyttjande	41
Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken.....	41
Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna	42
Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser	42
Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet.....	43
Tabell A19 Konsumentpriser.....	43
Offentliga finanser.....	44
Tabell A20 Offentliga sektorns finanser	44
Tabell A21 Statens finanser.....	45
Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser	46
Tabell A23 Kommunsektorns finanser	46
Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster	47
Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter	47
Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll.....	48
Tabell A27 Basbelopp	48
Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal	48
Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld	49
Tabell A30 Utgiftstak för staten	49
Tabell A31 Finanspolitiskt prognos och scenario i offentlig sektor	50
Tabell A32 Jämförelse av offentliga finanser med en treårig horisont.....	51

Internationell konjunktur

Tabell A1 BNP i världen

Procent av köpkraftsjusterad global BNP respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Vikt¹	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Världen ²		-3,0	5,6	4,3	3,3	3,1	3,0	3,0
KIX-vägd ³	75,2	-4,3	5,1	4,2	2,7	2,1	2,0	2,0
USA	15,8	-3,4	5,6	4,0	2,2	1,8	1,7	1,7
Euroområdet	13,9	-6,5	5,2	4,3	2,5	1,6	1,4	1,4
Japan	4,0	-4,5	1,6	2,9	1,6	0,8	0,7	0,7
Storbritannien	2,2	-9,7	6,8	4,6	2,3	1,8	1,6	1,6
Sverige	0,4	-3,2	4,8	3,4	2,1	1,4	1,4	1,8
Norge	0,3	-1,3	4,1	4,1	2,1	1,8	1,8	1,8
Danmark	0,3	-2,1	3,8	3,2	2,0	1,8	1,7	1,6
Kina	18,3	2,2	8,0	5,1	5,3	5,2	5,1	5,0
Svensk exportmarknad⁴		-9,3	7,5	5,8	3,9	3,3	3,2	3,2

¹ Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftskorrigerade andel av världens BNP. ² I tabellen visas ett urval av de länder Konjunkturinstitutet gör prognoser för. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners (för information om vilka länder som ingår i KIX, se www.konj.se). ⁴ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som är Sveriges viktigaste handelspartners. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Tabell A2 Konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
USA	1,8	1,2	4,7	4,2	2,5	2,3	2,3	2,3
Euroområdet	1,2	0,3	2,6	2,9	1,7	1,9	2,0	2,0
Japan	0,5	0,0	-0,3	0,7	0,9	1,3	1,3	1,3
Storbritannien	1,7	1,0	2,6	4,3	2,2	2,0	2,0	2,0
Sverige	1,7	0,5	2,4	2,8	1,4	2,0	2,0	2,0
Norge	2,3	1,2	3,7	2,7	1,8	2,0	2,0	2,0
Danmark	0,7	0,3	2,0	2,3	1,7	1,9	2,0	2,0
Kina	2,9	2,4	0,9	1,8	2,3	3,0	3,0	3,0

Anm. KPI för EU-länder och Norge avser harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). För Storbritannien avses CPIH, vilket innefattar kostnader för egna hem. För Sverige avses KPIF. Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat.

Källor: OECD, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP ¹	1,6	-6,5	5,2	4,3	2,5	1,6	1,4	1,4
HIKP ¹	1,2	0,3	2,6	2,9	1,7	1,9	2,0	2,0
Styrränta ²	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,75
Dagslåneränta, euroområdet ³	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	0,1	0,4
Tioårig statsobligationsränta ⁴	-0,2	-0,5	-0,3	-0,1	0,3	0,7	1,2	1,5
Dollar per euro ⁵	1,12	1,14	1,18	1,14	1,14	1,16	1,17	1,18

¹ Procentuell förändring. ² Procent, vid slutet av året. Avser refinanseringen. ³ Procent, vid slutet av året. Avser estr. ⁴ Procent. Avser Tyskland. ⁵ Nivå.

Källor: ECB, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A4 Nyckeltal för USA

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP ¹	2,3	-3,4	5,6	4,0	2,2	1,8	1,7	1,7
KPI ¹	1,8	1,2	4,7	4,2	2,5	2,3	2,3	2,3
Styrränta ²	1,8	0,25	0,25	1,00	1,75	2,25	2,25	2,50
Tioårig statsobligationsränta ³	2,1	0,9	1,4	1,7	2,2	2,5	2,8	3,1
Dollar per euro ⁴	1,12	1,14	1,18	1,14	1,14	1,16	1,17	1,18

¹ Procentuell förändring. ² Procent, vid slutet av året. Avser övre gränsen i Federal Reserves styrräntespann. ³ Procent. ⁴ Nivå.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Federal Reserve, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Räntor och växelkurser

Tabell A5 Räntor och växelkurser

Procent, index 1992-11-18=100 respektive kronor per valutaenhet

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vid slutet av året								
Reporänta	-0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,50	1,00
Styrränta, KIX6-vägd ¹	-0,05	-0,38	-0,36	-0,19	-0,07	-0,01	0,33	0,82
Årsgenomsnitt								
Reporänta	-0,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,37	0,75
5-årig svensk statsobligationsränta	-0,4	-0,3	0,0	0,1	0,5	0,9	1,3	1,8
10-årig svensk statsobligationsränta	0,1	0,0	0,3	0,4	0,8	1,2	1,6	1,9
KIX	122,1	118,5	114,3	115,8	115,1	114,3	113,5	112,7
Euro	10,59	10,49	10,14	10,24	10,20	10,16	10,12	10,08
Dollar	9,46	9,21	8,57	9,02	8,91	8,79	8,66	8,54

¹ Avser ett genomsnitt av estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Danmark betraktas i sammanvägningen som ett euroland.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Konjunkturen i Sverige

Tabell A6 Försörjningsbalans

Miljarder kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser

	Nivå							
	2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2 187	-4,7	5,2	3,9	2,8	1,7	1,6	2,4
Varor	1 026	-0,1	5,9	1,6	2,0			
Tjänster exkl. bostadstjänster	645	1-2,6	5,6	7,5	4,8			
Bostadstjänster	457	2,2	1,0	2,6	1,5			
Offentliga konsumtionsutgifter	1 333	-1,3	3,4	0,8	0,2	0,8	0,7	1,1
Staten	343	0,3	3,3	0,3	-0,2			
Kommunsektorn	991	-1,8	3,5	0,9	0,3			
Fasta bruttoinvesteringar ²	1 235	-0,3	6,9	4,3	1,9	2,0	1,7	2,3
Näringslivet exkl. bostäder	748	-2,2	7,8	3,8	1,9			
Industrin	162	-5,9	8,9	3,4	4,0			
Övriga varubranscher	137	-3,4	-3,0	4,9	4,9			
Tjänsterbranscher exkl. bostäder	449	-0,4	10,7	3,7	0,4			
Bostäder	248	3,3	10,9	4,5	1,5			
Offentliga myndigheter	233	1,9	0,1	5,6	2,2			
<i>Inhemsk efterfrågan exkl. lager</i>	<i>4 756</i>	<i>-2,6</i>	<i>5,2</i>	<i>3,1</i>	<i>1,8</i>	<i>1,6</i>	<i>1,4</i>	<i>2,1</i>
Lagerinvesteringar ³	1	-0,7	0,3	0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0
<i>Total inhemsk efterfrågan</i>	<i>4 756</i>	<i>-3,3</i>	<i>5,5</i>	<i>3,5</i>	<i>1,6</i>	<i>1,5</i>	<i>1,4</i>	<i>2,0</i>
Export	2 221	-4,6	6,9	4,1	4,5	2,9	2,5	3,3
Varor	1 592	-1,2	7,4	3,1	3,7			
Bearbetade varor	1 278	-3,3	9,2	3,6	4,2			
Råvaror	313	7,1	-0,2	1,0	1,5			
Tjänster	629	-12,6	5,9	6,4	6,3			
<i>Total efterfrågan</i>	<i>6 978</i>	<i>-3,7</i>	<i>5,9</i>	<i>3,7</i>	<i>2,5</i>	<i>2,0</i>	<i>1,8</i>	<i>2,5</i>
Import	1 993	-5,6	8,5	4,5	4,0	3,3	2,9	3,6
Varor	1 357	-3,9	9,4	3,5	3,1			
Bearbetade varor	1 030	-5,4	12,1	3,4	2,0			
Råvaror	327	0,4	1,1	3,9	7,1			
Tjänster	636	-9,0	6,5	6,7	5,8			
<i>Nettoexport³</i>	<i>228</i>	<i>0,2</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,0</i>
BNP	4 985	-2,9	4,9	3,3	2,0	1,4	1,3	1,9
BNP per invånare ⁴	481	-3,6	4,4	2,9	1,5	0,9	0,8	1,5

¹ Inklusiva hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt nettot av hushållens konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige. ² Inklusiva hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ³ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁴ Tusental kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring

	Nivå							
	2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lönesumma, justerad för utland	2 023	0,9	5,8	4,6	4,3	3,2	3,4	3,8
Timlön enligt NR ^{1,2}	264	4,8	2,5	1,4	2,8	3,1	3,2	3,3
Arbetade timmar ^{1,3}	7 615	-3,7	3,2	3,2	1,5	0,1	0,2	0,5
Transfereringar från offentlig sektor, netto	697	5,3	1,6	2,6	0,2	2,4	2,0	2,3
Kapitalinkomster, netto	205	-36,6	47,0	5,0	2,6	6,2	4,5	3,5
Övriga inkomster, netto ⁴	354	4,7	4,0	3,9	10,2	6,4	7,4	8,3
Inkomster före skatt⁵	3 280	-1,5	7,3	4,2	4,0	3,7	3,7	4,0
Skatter och avgifter ⁶	852	0,8	-0,1	0,8	0,3	0,0	0,1	0,1
Disponibel inkomst	2 427	-0,7	7,2	5,0	4,2	3,7	3,8	4,2
Konsumentpris ⁷		1,1	2,1	2,8	1,4	2,0	2,1	2,1
Real disponibel inkomst	2 427	-1,8	4,9	2,1	2,8	1,7	1,6	2,0
per invånare ⁸	234	-2,5	4,4	1,7	2,3	1,2	1,2	1,6
Konsumtionsutgifter⁹	2 187	-4,7	5,2	3,9	2,8	1,7	1,6	2,4
Sparande ¹⁰	437	16,7	16,4	14,9	14,7	14,5	14,3	13,7
Nettosparande i avtals- och premiepensioner ¹⁰	197	-20,1	4,2	0,9	0,5	-1,8	-1,8	-1,1
Eget sparande ¹⁰	240	9,9	9,6	8,1	8,1	8,1	8,1	7,7
Finansiellt sparande ¹⁰	336	12,8	11,9	10,4	10,3	10,1	9,9	9,3

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Kronor per timme. ³ Avser anställdas timmar, miljontals. ⁴ I denna post ingår även beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar, se tabell A20. ⁵ Tillväxten i inkomster före skatt är en vägd summa av tillväxttakterna för lönesumma, transfereringar, kapitalinkomster och övriga inkomster. ⁶ Skatter och avgifters bidrag till disponibelinkomstens förändring, uttryckt i procentenheter. I denna post ingår statlig och kommunal inkomstskatt, kapitalskatt, allmän pensionsavgift, skattereduktioner, fastighetsskatt och fastighetsavgift. ⁷ Implicitprisindex för hushållens konsumtionsutgifter. ⁸ Tusental kronor. ⁹ Fasta priser. ¹⁰ Sparande i miljarder kronor, löpande priser respektive i procent av summan av disponibel inkomst och nettosparande i avtals- och premiepensioner.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettoexport	211	228	235	219	224	219	214	209
Varor	197	235	239	226	231
Tjänster	14	-7	-4	-7	-7
Löner, netto	10	11	11	11	12	12	12	13
Kapitalavkastning, netto	134	162	152	166	174	178	172	164
Transfereringar med mera, netto	-89	-96	-90	-102	-106	-115	-118	-122
Bytesbalans	262	301	307	294	304	293	280	263
<i>Procent av BNP</i>	<i>5,2</i>	<i>6,0</i>	<i>5,7</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>4,9</i>	<i>4,5</i>	<i>4,0</i>
Kapitaltransfereringar	0	2	0	0	0	0	0	0
Finansiellt sparande	262	302	307	294	304	293	279	263
<i>Procent av BNP</i>	<i>5,2</i>	<i>6,1</i>	<i>5,7</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>4,8</i>	<i>4,5</i>	<i>4,0</i>

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI)

Miljarder kronor, löpande priser samt tusental respektive procentuell förändring

	Nivå 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNI	5 162	-0,7	7,1	5,7	3,5	3,2	3,2	3,8
Deflator, inhemsk användning		1,7	2,2	2,6	1,8	1,9	2,2	2,2
Real BNI		-2,3	4,8	3,1	1,6	1,3	1,0	1,6
Befolkning	10 353	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Real BNI per invånare¹	499	-3,0	4,3	2,6	1,2	0,8	0,6	1,2

¹ Tusental kronor.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A10 Produktion

Miljarder kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Varubranscher	1 120	-3,5	5,2	3,3	2,2			
varav industri	637	-6,3	8,3	3,5	2,5			
byggverksamhet	296	0,5	1,1	3,7	1,8			
Tjänstebanscher	2 316	-3,5	5,6	4,1	2,6			
Näringsliv	3 436	-3,5	5,5	3,8	2,5	1,5	1,7	2,1
Offentliga myndigheter	921	-3,4	2,8	2,1	1,0	0,9	0,7	0,6
BNP till baspris¹	4 414	-3,5	4,9	3,5	2,2	1,4	1,4	1,8
Produktskatter/subventioner	566	-0,6	4,3	2,7	1,8	1,5	1,4	1,8
BNP till marknadspris	4 980	-3,2	4,8	3,4	2,1	1,4	1,4	1,8

¹ Inklusive produktion i hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A11 Arbetade timmar

Miljoner timmar respektive procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Varubranscher	1 862	-5,4	2,4	3,0	1,5			
varav industri	916	-7,8	4,5	3,4	1,9			
byggverksamhet	624	-5,0	1,3	4,0	1,1			
Tjänstebanscher	3 729	-4,6	3,0	4,5	1,9			
Näringsliv	5 590	-4,9	2,8	4,0	1,8	0,0	0,1	0,5
Offentliga myndigheter	2 198	-1,2	1,6	1,2	0,7	0,6	0,6	0,6
Hela ekonomin¹	7 951	-3,8	2,5	3,2	1,5	0,1	0,2	0,5

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A12 Produktivitet

Kronor per timme (baspris) respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Varubranscher	602	1,9	2,8	0,4	0,6			
varav industri	695	1,7	3,7	0,1	0,6			
byggverksamhet	474	5,8	-0,2	-0,3	0,7			
Tjänstebranscher	621	1,2	2,5	-0,4	0,7			
Näringsliv	615	1,4	2,6	-0,2	0,7	1,5	1,6	1,6
Offentliga myndigheter	419	-2,3	1,2	0,9	0,3	0,3	0,0	0,0
Hela ekonomin¹	555	0,4	2,3	0,3	0,7	1,2	1,2	1,2

¹ Inklusiva hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A13 Arbetsmarknad

Tusental personer respektive procentuell förändring

	Nivå 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetade timmar ¹	7 951	-3,8	2,5	3,2	1,5	0,1	0,2	0,5
Medelarbetstid för sysselsatta ²	30,2	-2,6	2,6	0,9	0,0	-0,3	-0,1	0,0
Sysselsatta	5 064	-1,3	-0,1	2,3	1,5	0,5	0,3	0,6
Sysselsättningsgrad ³		67,2	67,3	68,7	69,6	69,7	69,7	69,7
Arbetskraft	5 523	0,3	0,5	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5
Arbetskraftsdeltagande ⁴		73,3	73,9	74,3	74,6	74,8	74,8	74,9
Arbetslöshet ⁵	459	8,3	8,9	7,5	6,7	6,7	6,9	6,8
Befolkning 15-74 år ⁶	7 536	0,4	-0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5

¹ Miljoner timmar, kalenderkorrigerade värden. ² Timmar per vecka, kalenderkorrigerade värden. ³ Andelen sysselsatta av befolkningen 15-74 år, procent. ⁴ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15-74 år, procent. ⁵ Procent av arbetskraften.⁶ Enligt AKU:s definition av befolkningen.

Anm. Utvecklingstalen för sysselsättning och arbetskraft 2021 påverkas av SCB:s metodbyte för AKU.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A14 Resursutnyttjande

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetsmarknad								
Jämviktsarbetslöshet ¹	6,8	6,8	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8
Faktisk arbetslöshet ²	6,8	8,3	8,9	7,5	6,7	6,7	6,9	6,8
Potentiellt arbetade timmar	0,7	0,6	0,8	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5
varav potentiell sysselsättning	1,1	1,1	-0,3	0,8	0,6	0,5	0,5	0,6
Faktiskt arbetade timmar	-0,2	-3,8	2,5	3,2	1,5	0,1	0,2	0,5
Arbetsmarknadsgap ³	0,1	-4,3	-2,6	-0,3	0,6	0,3	0,0	0,0
Produktivitet								
Potentiell produktivitet	1,4	0,7	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3
varav potentiell produktivitet, näringslivet	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6
Faktisk produktivitet	2,2	0,7	2,2	0,2	0,6	1,2	1,2	1,2
Produktivitetsgap ⁴	0,8	0,8	1,7	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0
BNP								
Potentiell BNP	2,2	1,2	2,1	2,1	1,7	1,7	1,8	1,8
Faktisk BNP	2,0	-3,2	4,8	3,4	2,1	1,4	1,4	1,8
BNP-gap ⁵	0,9	-3,5	-1,0	0,3	0,7	0,3	0,0	0,0

¹ Nivå i procent av potentiell arbetskraft. ² Nivå i procent av arbetskraften. ³ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁴ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet uttryckt i procent av potentiell produktivitet. ⁵ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt	2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Näringsliv	68	2,1	2,9	2,4	2,8	3,1	3,2	3,3	
Varubranscher	21	1,2	2,7	2,4	2,8				
varav industri	14	1,1	2,7	2,4	2,8				
byggverksamhet	7	1,5	2,8	2,4	2,8				
Tjänstebanscher	47	2,4	2,9	2,5	2,8				
Kommunal sektor	25	2,3	2,8	2,6	2,7				
Stat	6	2,3	1,7	2,5	2,6				
Totalt	100	2,1	2,8	2,5	2,7	3,1	3,2	3,3	
Real timlön (KPI) ¹		1,6	0,6	-0,2	1,3	0,8	0,6	0,5	
Real timlön (KPIF) ²		1,7	0,4	-0,3	1,4	1,1	1,2	1,3	

¹ Deflaterad med konsumentprisindex (KPI). ² Deflaterad med konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna

Kronor per timme, procent respektive procentuell förändring

	Nivå	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ej kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	272	4,6	1,9	1,2	3,4	3,1	3,8	2,7
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen)		41,3	42,0	42,2	42,5	43,4	43,1	43,4
Arbetskostnad per timme ³	385	3,7	2,4	1,3	3,6	3,7	3,6	2,9
Produktivitet ⁴	592	0,9	2,6	-0,1	1,1			
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵		2,8	-0,2	1,4	2,5			
Kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	273	5,3	2,2	1,2	2,8	3,1	3,2	3,3
Arbetskostnad per timme ³	386	4,3	2,7	1,3	3,1	3,7	3,2	3,3
Produktivitet ⁴	593	1,3	2,8	-0,1	0,7			
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵		3,0	-0,1	1,4	2,3			

¹ Beräknat med enbart anställdas arbetade timmar. ² Kollektiva avgifter och löneskatter. ³ NR-lön och arbetsgivaravgifter. ⁴ Exklusive små- och fritidshus. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	71,4	1,7	2,6	2,2	1,4	1,8	2,1	2,1
Offentliga myndigheter ^{1,2}	14,0	5,0	2,5	1,5	2,8	2,7	3,3	3,1
Näringsliv ²	49,3	1,0	2,5	2,6	1,0	1,6	1,8	1,8
Skattenetto	8,1	0,7	2,9	1,1	1,8			
Import	28,6	-4,2	3,4	4,0	0,4	0,9	0,9	0,9
Bearbetade varor	14,8	-1,2	0,6	3,3	-0,9			
Råvaror	4,7	-16,5	20,3	7,2	0,1			
Tjänster	9,1	-1,7	-0,3	3,6	2,1			
Tillförsel/användning³	100,0	0,0	2,8	2,7	1,1	1,6	1,7	1,7
Offentliga konsumtionsutgifter	19,1	3,8	2,6	1,9	2,9	2,5	3,1	2,8
Hushållens konsumtionsutgifter	31,3	1,1	2,1	2,8	1,4	2,0	2,1	2,1
Fasta investeringar	17,7	0,5	3,3	1,7	1,4	1,4	1,5	1,5
Export	31,8	-3,5	4,0	3,0	-0,3	0,8	0,8	0,7
Bearbetade varor	18,3	-2,0	-0,4	4,1	-0,4			
Råvaror	4,5	-14,0	30,4	-0,8	-3,0			
Tjänster	9,0	-0,8	0,8	3,5	1,7			

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ² Förädlingsvärdepris beräknat till baspris. ³ Inklusive lagerinvesteringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet

Miljarder kronor löpande priser, procentuell utveckling respektive procent

	Nivå 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Förädlingsvärde ¹	3 496	-0,8	7,3	6,0	3,2	3,2	3,3	4,1
Arbetade timmar, anställda ²	5 270	-4,2	4,1	4,0	1,2	-0,1	-0,5	1,1
Arbetskostnad per timme ³	385	3,7	2,4	1,3	3,6	3,7	3,6	2,9
Total arbetskostnad ⁴	2 027	-0,6	6,7	5,4	4,9	3,7	3,1	4,0
Bruttoöverskott	1 469	-1,0	8,1	6,7	0,9			
Vinstandel		42,0	42,4	42,6	41,7	41,4	41,5	41,6
Justerad vinstandel ⁵		36,5	37,7	38,1	37,1	36,8	37,0	37,0

¹ Beräknat till faktorpris. ² Miljoner timmar. ³ Kronor. ⁴ Inkluderar löneberoende övriga produktionskostnader för anställda. ⁵ Exklusive små- och fritidshus och justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A19 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell utveckling

	Vikt 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
KPI	100	0,5	2,2	2,7	1,4	2,3	2,5	2,8
Räntekostnader, bostadsränta		0,4	-6,4	-3,0	2,1	7,1	14,0	18,5
KPIF	100	0,5	2,4	2,8	1,4	2,0	2,0	2,0
Varor	44	0,8	0,3	2,0	1,2			
Tjänster	30	1,5	2,3	2,4	2,8			
Boende exkl. räntekostnader och energi	16	1,6	2,1	2,2	1,7			
Energi	7	-9,7	16,8	8,9	-5,6			
Räntekostnader, kapitalstock	3	5,6	5,9	6,6	5,8	5,4	5,1	4,9
KPIF exkl. energi	93	1,3	1,4	2,3	1,9			
HIKP		0,7	2,6	2,8	1,4			
Råolja (Brent) ¹		41,8	70,6	74,0	74,4	76,1	79,0	82,0

¹ Dollar per fat, årsgenomsnitt.

Anm. Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och bostadsränta.

Källor: U.S. Energy Information Administration, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Tabell A20 Offentliga sektorns finanser

Miljarderna kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster	2 452	2 438	2 620	2 703	2 806	2 900	3 006	3 129
<i>Procent av BNP</i>	48,6	48,9	48,9	47,7	47,9	47,9	48,1	48,1
Skatter och avgifter	2 156	2 140	2 300	2 369	2 462	2 549	2 639	2 743
<i>Procent av BNP</i>	42,7	42,9	42,9	41,8	42,0	42,1	42,2	42,2
Skattekvot ¹	42,8	43,1	43,0	42,0	42,2	42,3	42,3	42,3
Kapitalinkomster	77	69	71	76	79	84	91	100
Övriga inkomster	219	229	248	257	265	267	276	286
Utgifter	2 424	2 567	2 641	2 699	2 755	2 844	2 942	3 051
<i>Procent av BNP</i>	48,0	51,5	49,2	47,7	47,0	47,0	47,0	46,9
Konsumtion	1 300	1 333	1 415	1 452	1 497	1 547	1 606	1 669
Transfereringar	848	966	946	952	954	979	1 002	1 029
Hushåll	673	711	723	741	742	760	776	794
Företag	94	162	127	110	108	112	116	121
Utland	81	93	96	101	103	107	110	114
Investeringar ²	246	244	259	272	282	291	299	309
Kapitalutgifter	29	23	21	22	22	27	35	44
Överföring till hushållen³	0	0	0	0	21	29	41	58
Finansiellt sparande⁴	28	-129	-21	4	29	27	22	20
<i>Procent av BNP</i>	0,6	-2,6	-0,4	0,1	0,5	0,4	0,4	0,3
Primärt finansiellt sparande⁵	-19	-175	-72	-50	-28	-30	-34	-37
<i>Procent av BNP</i>	-0,4	-3,5	-1,3	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6
Strukturellt sparande	28	-49	-6	15	19	20	21	21
<i>Procent av potentiell BNP</i>	0,6	-0,9	-0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Maastrichtskuld	1 762	1 974	1 921	1 837	1 718	1 730	1 758	1 801
<i>Procent av BNP</i>	34,9	39,6	35,8	32,4	29,3	28,6	28,1	27,7
BNP, löpande pris	5 050	4 985	5 363	5 664	5 858	6 049	6 255	6 507
Potentiell BNP, löpande pris	5 005	5 166	5 414	5 647	5 820	6 029	6 253	6 507
Finansiell nettoställning	1 429	1 354	1 427	1 486	1 589	1 676	1 757	1 835
<i>Procent av BNP</i>	28,3	27,2	26,6	26,2	27,1	27,7	28,1	28,2

¹ Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm. ³ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. Avser de belopp som under kommande år behöver överföras mellan hushåll och offentlig sektor för att uppnå prognostiserad bana för det strukturella sparandet. Ett negativt tal innebär ett åtstramningsbehov i offentlig sektor, det vill säga att åtgärder vidtas med negativ effekt på hushållens disponibla inkomster, och ett positivt tal innebär ett utrymme för expansiva åtgärder. ⁴ Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen. ⁵ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A21 Statens finanser

Miljarderna kronor respektive procent av BNP, löpande priser

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster	1 287	1 259	1 386	1 415	1 469	1 517	1 574	1 639
Skatter och avgifter	1 123	1 081	1 197	1 221	1 271	1 319	1 367	1 423
Kapitalinkomster	29	34	31	30	31	31	33	35
Övriga inkomster	136	144	158	165	168	167	174	181
Utgifter	1 220	1 394	1 429	1 419	1 407	1 436	1 475	1 520
Transfereringar	750	912	918	886	861	871	885	903
Ålderspensionssystemet ¹	23	26	25	26	24	25	25	26
Kommunsektorn	278	336	369	346	330	329	332	336
Hushåll	313	338	343	347	339	343	348	355
Företag	60	123	88	70	69	72	74	77
Utland	77	89	92	97	99	102	105	109
Konsumtion	333	339	362	373	382	395	409	426
Investeringar ²	114	127	134	145	148	153	159	165
Kapitalutgifter	22	17	15	16	15	18	22	27
varav ränteutgifter	17	11	9	10	8	11	15	20
Överföring till hushållen³	0	0	0	0	28	48	74	102
Finansiellt sparande⁴	68	-135	-43	-4	35	33	25	16
Procent av BNP	1,3	-2,7	-0,8	-0,1	0,6	0,6	0,4	0,3
Statsskuld	1 054	1 218	1 148	1 052	906	890	883	888
Procent av BNP	20,9	24,4	21,4	18,6	15,5	14,7	14,1	13,7
Finansiell nettoställning	-38	-229	-213	-179	-87	-26	26	72
Procent av BNP	-0,7	-4,6	-4,0	-3,2	-1,5	-0,4	0,4	1,1

¹ Statliga ålderspensionsavgifter. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm. ³ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. I tabellen är statsbidragen till kommunsektorn beräknade enligt oförändrade regler. I den mån som statsbidragen till kommunerna ökas i förhållande till oförändrade regler kommer den beräkningstekniska överföringen från staten till hushållen minska i motsvarande grad, samtidigt som den beräkningstekniska överföringen från kommunerna till hushållen ökar i motsvarande grad genom mindre omfattande höjningar av det kommunala skatteuttaget (eller eventuellt ökat ekonomiskt bistånd). Den totala beräkningstekniska överföringen från offentlig sektor till hushållen, som redovisas i tabell A20, påverkas inte. ⁴ Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen.

Källor: Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster	328	325	345	363	375	387	401	418
Socialförsäkringsavgifter	267	269	285	299	310	320	331	343
Statliga ålderspensionsavgifter	23	26	25	26	24	25	25	26
Kapitalinkomster	37	27	31	36	37	39	42	45
Övriga inkomster	2	3	3	3	3	3	3	3
Utgifter	322	334	339	352	363	375	385	395
Inkomstpensioner	315	326	331	344	354	367	376	386
Kapitalutgifter	0	0	0	0	0	0	1	1
Övriga utgifter	7	7	8	8	8	8	9	9
Finansiellt sparande	6	-9	6	11	12	12	16	23
Procent av BNP	0,1	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Finansiell nettoställning	1 617	1 716	1 749	1 770	1 792	1 832	1 877	1 929
Procent av BNP	32,0	34,4	32,6	31,3	30,6	30,3	30,0	29,7

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A23 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster	1 147	1 227	1 295	1 308	1 329	1 362	1 401	1 447
Skatter	748	770	798	828	859	887	917	952
Kommunal fastighetsavgift	19	19	21	22	22	23	24	25
Statsbidrag inkl. kompensation för mervärdesskatt	276	333	368	344	328	327	330	333
Kapitalinkomster	12	8	9	11	11	13	16	20
Övriga inkomster	93	95	99	103	108	111	114	117
Genomsnittlig kommunalskattesats ¹	32,19	32,28	32,27	32,24	32,24	32,24	32,24	32,24
Utgifter	1 193	1 211	1 279	1 311	1 353	1 399	1 453	1 510
Transfereringar	90	97	100	102	102	105	108	111
Hushåll	47	49	51	52	51	52	54	55
Övriga transfereringar	43	49	49	50	51	52	54	56
Konsumtion	964	991	1 048	1 075	1 110	1 148	1 192	1 239
Investeringar ²	132	117	125	128	134	137	140	144
Kapitalutgifter	7	6	6	6	7	9	13	17
Överföring till hushållen³	0	0	0	0	-6	-19	-33	-44
Finansiellt sparande⁴	-45	16	16	-3	-18	-18	-19	-20
Procent av BNP	-0,9	0,3	0,3	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Finansiell nettoställning	-150	-133	-110	-104	-116	-130	-146	-166
Procent av BNP	-3,0	-2,7	-2,0	-1,8	-2,0	-2,1	-2,3	-2,5

¹ Procent. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm. ³ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. I tabellen är statsbidragen till kommunsektorn beräknade enligt oförändrade regler. I den mån som statsbidragen till kommunerna ökas i förhållande till oförändrade regler kommer den beräkningstekniska överföringen från kommunsektorn till hushållen öka i motsvarande grad genom mindre omfattande höjningar av det kommunala skatteuttaget (eller eventuellt ökat ekonomiskt bistånd). Eftersom den beräkningstekniska överföringen från staten till hushållen minskar i motsvarande grad kommer den totala beräkningstekniska överföringen från offentlig sektor till hushållen, som redovisas i tabell A20, inte att påverkas. ⁴ Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster

Procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Hushållens direkta skatter	14,9	15,3	15,0	14,4	14,4	14,4	14,5	14,4
Företagens direkta skatter	3,2	3,1	3,2	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Arbetsgivaravgifter ¹	12,0	11,7	11,9	11,8	12,0	12,1	12,1	12,0
Mervärdesskatt	9,1	9,3	9,4	9,3	9,3	9,3	9,4	9,4
Punktskatter	2,1	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Övriga skatter	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Skattekvot²	42,8	43,1	43,0	42,0	42,2	42,3	42,3	42,3
EU-skatter ³	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga inkomster ⁴	4,3	4,6	4,6	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4
Primära inkomster	47,0	47,5	47,5	46,4	46,5	46,6	46,6	46,6
Kapitalinkomster	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5
Inkomster	48,6	48,9	48,9	47,7	47,9	47,9	48,1	48,1

¹ Arbetsgivar- och egenföretagaravgifter samt särskild löneskatt. ² Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ³ Skatter till EU, ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster. ⁴ Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna.

Anm. Avser offentliga sektorns inkomster vid oförändrade skatteregler, det vill säga utifrån regelverket i senaste budgetproposition. Eventuella urfasningar av temporära ändringar är beaktade.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter

Procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Konsumtion	25,8	26,7	26,4	25,6	25,6	25,6	25,7	25,7
Transfereringar	16,8	19,4	17,6	16,8	16,3	16,2	16,0	15,8
Hushåll	13,3	14,3	13,5	13,1	12,7	12,6	12,4	12,2
Företag	1,9	3,3	2,4	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9
Utland	1,6	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Investeringar ¹	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7
Primära utgifter	47,4	51,0	48,9	47,3	46,7	46,6	46,5	46,2
Kapitalutgifter	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,7
Utgifter	48,0	51,5	49,2	47,7	47,0	47,0	47,0	46,9

¹ Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm.

Anm. Avser offentliga sektorns utgifter vid bibehållen personaltätthet inom offentligt finansierade verksamheter och en standardhöjning i linje med historiskt mönster samt oförändrade regler för transfereringarna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll

Procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pensioner ¹	7,4	7,8	7,4	7,3	7,2	7,2	7,2	7,1
varav inkomstpension	6,2	6,5	6,1	6,0	6,0	6,0	6,0	5,9
Arbetsmarknad ²	0,6	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
Ohälsa ³	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3
Familj och barn ⁴	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4
Studier ⁵	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Ekonomiskt bistånd ⁶	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Övrigt ⁷	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
Transfereringar till hushållen	13,3	14,3	13,5	13,1	12,7	12,6	12,4	12,2

¹ Inkomst- och tilläggspension, garantipension, efterlevandepension, pensionstillägg, offentliganställdas avtalspensioner och bostadstillägg till pensionärer. ² Ersättning vid arbetslöshet, aktivitetsstöd, etableringsersättning och lönegaranti. ³ Sjuk- och rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning, handikappersättning, merkostnadsersättning. ⁴ Föräldrapenning, barnbidrag, vårdbidrag, bostadsbidrag. ⁵ Studiebidrag och övrig studiehjälp. ⁶ Socialbidrag. ⁷ Assistansersättning och äldreomsorgsstöd samt övriga transfereringar till hushåll.

Anm. Avser transfereringar från offentlig sektorn till hushåll vid oförändrade regler för transfereringarna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A27 Basbelopp

Tusental kronor, löpande priser

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Prisbasbelopp	46,5	47,3	47,6	48,3	49,6	50,4	51,5	52,8
Förhöjt prisbasbelopp	47,4	48,3	48,6	49,3	50,7	51,4	52,6	53,9
Inkomstbasbelopp	64,4	66,8	68,2	71,0	72,7	74,7	77,0	79,4

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal

Procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomstindex	3,1	3,8	2,2	4,1	2,3	2,8	3,1	3,2
Balansindex	3,1	3,8	2,2	4,1	2,3	2,8	3,1	3,2
Balanstal ^{1, 2}	1,012	1,017	1,027	1,028	1,029	1,035	1,029	...
Nominell inkomstpension³	1,4	2,1	0,5	2,4	0,7	1,2	1,4	1,5

¹ Nivå. ² Från och med 2017 avses dämpat balanstal enligt Pensionsmyndigheten som anger pensionssystemets tillgångar i förhållande till dess skulder två år före respektive år. ³ Följsamhetsindexering, dvs. procentuell förändring av inkomstindex minus 1,6 procentenheter.

Källor: Pensionsmyndigheten och Konjunkturinstitutet.

Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2019	2020	2021	2022	2023
Budgetsaldo	112	-221	61	100	147
Avgränsningar	-62	36	-56	-76	-71
Försäljning av aktier med mera	0	0	0	0	0
Extraordinära utdelningar	-1	0	-4	-3	0
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	-59	33	-54	-62	-53
Övriga avgränsningar	-2	3	1	-11	-18
Periodiseringar	20	44	-48	-27	-40
varav skatteperiodiseringar	16	37	-36	-30	-39
ränteperiodiseringar	6	7	-12	3	-2
Övrigt	-2	5	-1	-1	-1
Finansiellt sparande i staten	68	-135	-43	-4	35
Statens lånebehov ¹	-112	221	-61	-100	-147
Värdeförändringar i statsskulden	-31	-57	-9	4	1
Statsskuldens förändring	-143	164	-70	-96	-146
Statsskuld	1054	1218	1148	1052	906
<i>Procent av BNP</i>	<i>20,9</i>	<i>24,4</i>	<i>21,4</i>	<i>18,6</i>	<i>15,5</i>

¹ Statens lånebehov är lika med budgetsaldot med omvänt tecken.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A30 Utgiftstak för staten

Miljarder kronor, löpande priser

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Utgiftstak för staten	1 351	1 743	1 695	1 634	1 539	1 595
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>27,0</i>	<i>33,7</i>	<i>31,3</i>	<i>28,9</i>	<i>26,4</i>	<i>26,5</i>
Takbegränsade utgifter	1 308	1 501	1 515	1 517	1 517	1 551
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>26,1</i>	<i>29,1</i>	<i>28,0</i>	<i>26,9</i>	<i>26,1</i>	<i>25,7</i>
Budgeteringsmarginal	43	242	180	117	22	44
<i>Procent av takbegränsade utgifter</i>	<i>3,3</i>	<i>16,1</i>	<i>11,9</i>	<i>7,7</i>	<i>1,5</i>	<i>2,9</i>

Källor: Ekonomistyrningsverket, Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet.

Tabell A31 Finanspolitiskt prognos och scenario i offentlig sektor

Miljarder kronor

	2024	2025	2026	2024- 2026
Budgetutrymme	28	38	39	138
Utgiftsåtgärder i offentlig sektor	21	26	22	80
Staten	8	11	10	34
Konsumtion	5	9	8	26
Investeringar	3	3	2	7
Kommunal sektor	13	15	12	46
Konsumtion	12	13	11	42
Investeringar	1	2	1	5
Överföring till hushållen genom ändrade skatter och transfereringar	8	12	17	58
Strukturellt sparande ¹	0,3	0,3	0,3	

¹ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell A32 Jämförelse av offentliga finanser med en treårig horisont

Miljarder kronor respektive procent av BNP, löpande priser

		2022	2023	2024
Del 1: Oförändrade regler¹				
Inkomster	(A)	2 703	2 806	2 899
<i>Procent av BNP</i>		47,7	47,9	47,9
Utgifter	(B)	2 699	2 744	2 812
<i>Procent av BNP</i>		47,7	46,8	46,5
Finansiellt sparande vid oförändrade regler	(C=A-B)	4	62	88
<i>Procent av BNP</i>		0,1	1,1	1,4
Del 2: Aviserade åtgärder²				
Inkomster	(D)	0	1	1
Utgifter	(E)	7	12	11
Finansiellt sparande vid oförändrade regler, med aviseringar	(C+D-E)	-4	50	78
<i>Procent av BNP</i>		-0,1	0,9	1,3
Inkomster utöver oförändrade regler	(F)	0	0	0
Utgifter utöver oförändrade regler	(G)	0	11	32
Överföring till hushållen ⁴	(H)	0	21	29
Finansiellt sparande i KI:s huvudscenario	(C+F-G-H)	4	29	27
<i>Procent av BNP</i>		0,1	0,5	0,4

¹ Framskrivning utifrån statens budget för 2022 (prop. 2021/22:1 och 2021/22:FiU) samt gällande regler. För 2022 har Konjunkturinstitutet i sin prognos antagit att en del av åtgärderna som är aviserade för 2022 inte omsätts i statlig och kommunal konsumtion. För statens del handlar detta om myndigheter som får medel att utöka sin verksamhet men som inte har möjlighet att göra detta i full utsträckning. Tilldelade medel som inte nyttjas blir anslagssparande och inte statlig konsumtion. För kommunsektorns del antas kommuner och regioner inte ta del av ökade statsbidrag i full utsträckning och inte heller utöka sin verksamhet i samma takt som statsbidragen ökar.

² Med aviserade åtgärder för 2022 avses de åtgärder som aviserats i budgetpropositionen för 2022 men som Konjunkturinstitutet inte har beaktat i prognosen för 2022 (se anmärkning 1 ovan). Med aviserade åtgärder för 2023–2024 avses de i budgetpropositionen för 2022 och 2021/22:FiU1 och tidigare propositioner omnämnda åtgärderna som ingår i beräknade preliminära utgifts- och inkomstramarna. Finansiellt sparande vid oförändrade regler med aviserade åtgärder motsvarar regeringens metod för att redovisa det finansiella sparandet i offentlig sektor.

³ Skillnaden mellan KI:s huvudscenario och oförändrade regler består till största del av offentlig konsumtion som följer av demografiskt betingad efterfrågan samt en standardhöjning i insatsförbrukningen.

⁴ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Marginalrutor

Vad skiljer scenario från prognos?

Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2023.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning strävar mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av hur produktivitetstillväxten och utbudet av arbetskraften utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Finanspolitiken och penningpolitiken anpassas så att överskottsmålet respektive inflationsmålet nås på några års sikt.
- Offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen av arbetskostnaderna.

Hur bedömer Konjunkturinstitutet vad som är ny finanspolitik

Konjunkturinstitutet bedömer storleken på de finanspolitiska åtgärderna för 2022 utifrån nivån på beslutade åtgärder för 2021. Många ersättningar och stöd från staten till kommun-sektorn, hushållen och företagen har varit temporärt högre under pandemin. Dessa tillfälliga åtgärder försvinner framför allt 2022. För att beräkna omfattningen av nya åtgärder mellan 2021 och 2022 bortses ifrån de temporära åtgärderna fram till och med 2021 som är förknippade med pandemin.

För 2022 finns i tidigare beslut om preliminära utgiftsramar och inkomster med aviseringar om nya budgetpåverkande åtgärder som träder i kraft 2022. Dessa aviserade åtgärder innebär sammantaget en budgetförstärkning i förhållande till 2021. Dessa aviserade budget-åtgärder ingår inte i de nya åtgärderna med en sammantagen budgetförsvagande effekt om 74 miljarder kronor i budgetpropositionen respektive rambeslutet. Eftersom Konjunkturinstitutet analyserar ny finanspolitik i förhållande till föregående år blir den sammantagna budget-försvagningen av ny politik 2022 i förhållande till 2021 mindre än 74 miljarder kronor.

De inkomst- och utgiftsförändringar som beror på förändrade volymer som inte i sig beror på ändrade regler ingår inte i det som betraktas som ny politik. Exempelvis inkluderas inte en ökning av utgifterna för barnbidrag som följer av att det föds fler barn i det som benämns som nya finanspolitiska åtgärder. Det ses i stället som en volymeffekt som sker vid nu gällande regler för barnbidrag.

En del transfereringar till hushållen påverkas dock volymmässigt om ett aktivt beslut fattas om en annan åtgärd. Utökas till exempel antalet studieplatser på universitet och högskola innebär det att statliga konsumtionsutgifter ökar, men även att utbetalt studiemedel ökar genom att fler går på universitet och högskola. Därmed är volymökningen av studiemedel en del av de finanspolitiska åtgärderna trots att nivån för studiebidraget inte har ändrats på individnivå.